

2007

ÅRSRAPPORT

NORSK TIPPING

- 04 Hovedtall
- 06 Intervju med Axel Krogvig
- 09 Årsberetning
- 19 Årsregnskap
- 33 Revisjonsnotat
- 34 Tabeller og verdiskapningsregnskap
- 38 Eierstyring og selskapsledelse
- 41 Organisasjon og ledelse
- 42 Produktoversikt

Innhold

Norsk Tipping AS
2325 Hamar, Norge
Telefon +47 62 51 40 00
Telefax +47 62 52 71 52
Org. nr. NO 925 836 613 MVA
www.norsk-tipping.no

Avt. nr. 241 641

Kontaktperson årsrapport: arve.sjolstad@norsk-tipping.no • Design og produksjon: Creo Communication • Foto: Dag Thorenfeldt • Trykk: RK Grafisk

Norsk Tipping har vært gjennom et år som har krevd evne til å takle uforutsette hendelser. Det har vært et tildels turbulent år, men likevel et godt år, preget av nytenkning i organisasjonen. Vi har opplevd et mediefokus som har vært sterkere enn noensinne, og selv om andelen negativ omtale har vært svært synlig, viser tallene at også den positive oppmerksomheten aldri har vært større. Oppmerksomheten omkring spilleavhengighet fortsatte med stor styrke i 2007, og det er en problemstilling Norsk Tipping vil ta meget seriøst også i 2008.

For 2007 nådde vi en omsetning på drøyt 10 milliarder kroner og en vekst på 770 millioner. Det nye spillet Keno hadde en svært vellykket lansering på slutten av året. I samme periode fikk vi konstituert ny administrerende direktør. Men det viktigste, for folk flest, er likevel at vi kan fordele nesten 2,9 milliarder kroner til idrett, kultur og frivillige organisasjoner – noe som gjør Norsk Tipping til en svært viktig aktør og samfunnsstøtte.

Hovedtall

Beløp i mill. kr	2007	2006	2005	2004	2003
Spilleinntekter	10 388	9 619	9 203	9 617	9 743
Premieandeler	5 510	5 101	4 829	5 010	5 193
Premieandeler %	53,0 %	53,0 %	52,5 %	52,1 %	53,3 %
Spilleprovisjoner	714	675	660	699	715
Spilleprovisjoner %	6,9 %	7,0 %	7,2 %	7,3 %	7,3 %
Driftsresultat ¹⁾	2 973	2 742	2 682	2 713	2 885
Driftsmargin % ¹⁾	28,6 %	28,5 %	29,1 %	28,2 %	29,6 %
Årsresultat	3 100	2 838	2 732	2 754	3 069
Resultatgrad %	29,8 %	29,5 %	29,7 %	28,6 %	31,5 %
Antall ansatte 31.12	322	324	367	373	312
Antall kommisjonærer 31.12	3 973	3 975	3 954	3 847	3 840
Antall terminaler 31.12	4 501	4 501	4 470	4 364	4 379

¹⁾ Ekskl. overføringer fra fond

Forklaringer: Premieandeler %: Premieandeler i % av spilleinntekter.
 Spilleprovisjoner %: Spilleprovisjon i % av spilleinntekter.
 Driftsmargin %: Driftsresultat i % av spilleinntekter.
 Resultatgrad %: Årsresultat i % av spilleinntekter.

2 881 millioner

til samfunnsnyttige formål

Balanssekunst

intervju med Axel Krogvig

*Axel Krogvig,
konstituert administrerende direktør*

Norsk Tipping skal være både attraktiv og ansvarlig

Axel Krogvig tiltrådte som Norsk Tippings administrerende direktør i det 2007 gikk mot slutten. Han hadde knapt lært seg veien til kaffetrakteren og kopimaskinen før julefreden senket seg over Mjøsbyen. Noen uker ut i 08 er Axel blitt en mester i balansekunst. Han er både oppriktig og engasjert når han påstår at en av Norsk Tippings viktigste utfordringer er å finne balansen mellom ansvarlighet og attraktivitet.

Er det mulig å kombinere en god økonomisk utvikling med den pålagte ansvarligheten i forhold til uønsket spilleradferd? Kan man være attraktiv og ansvarlig samtidig?

- Ja, det er ikke bare mulig, det er også nødvendig. Skal Norsk Tipping utføre den samfunnsoppgaven vi har fått, nemlig å forvalte den norske spillepolitikken på en ansvarlig måte, må vi sørge for at spillene våre er attraktive. Vi ser jo at markedet presses av alternative valg for spillerne. Det gjelder det norske markedet, men vi ser det spesielt i det globale spillemarkedet som bruker Internett til påvirkning og gjennomføring av transaksjonene. Hvis vi ikke er attraktive, vil spillerne fort miste interessen for Norsk Tippings spill, og da vil vår ansvarlighet ha begrenset verdi. Det hjelper ikke om vi er ansvarlige hvis spillerne velger oss bort til fordel for mindre ansvarlige konkurrenter.

Norsk Tipping rundet 10 milliarder i omsetning i 2007. Det er et imponerende stort tall, men er dere fornøyd med 8 % vekst – i et år da de konkurrerende spilleautomatene ble fjernet fra markedet?

- 10 milliarder er i ikke et viktig tall i seg selv, men det var jo morsomt å se tallet på moni-

toren. Det skjedde den 18. desember, jeg tror det var klokken 14.28. Etter tre, fire år med stabil omsetning er vi veldig godt fornøyd med en vekst på 770 millioner kroner. Og at veksten kom fra alle spillproduktene våre, fra 4 – 14 %, det er viktig for oss. 87 millioner av veksten kom fra Keno, men dette spillet ble ikke lansert før den 5. november.

Hvis vi holder Keno utenfor, har dere mistet spillere i år. Hva skal til for å snu denne utviklingen?

- Vi må blant annet gjøre oss mer attraktive for yngre kundegrupper. Med Keno har vi trukket oss mange nye spillere, men vi må nok bli mer synlige i markedet for spill fra mobil og nett. Den nye generasjonen spilleterminaler, som vi introduserer i 2008, har vi også store forventninger til, både når det gjelder omsetningsøkning og vekst i spillergrunnet.

Når kommer de nye spilleterminalene og hva vil de bety for Norsk Tippings inntektsside?

- Målet er at vi gjennomfører en pilot til sommeren og lanserer terminalene i september. Dette blir en helt ny generasjon spilleterminaler som ikke tar mynter eller sedler, du kan kun spille registrert med Norsk Tippings

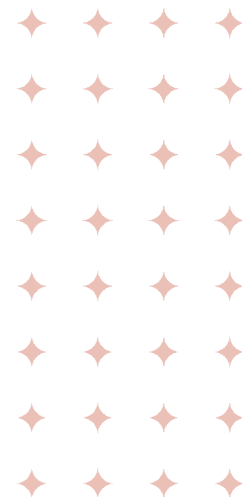
spillerkort. Vi er selvsagt spent på hvordan markedet vil ta i mot de nye terminalene, men vi venter at de vil bidra til en positiv vekst for Norsk Tippings omsetning og overskudd og på den måten bety flere penger inn til norsk kultur og idrett.

For noen år siden ble investeringene i markedsføring og reklame kuttet med 20 %. Nå er dere tilbake på tidligere nivå. Betyr det at dere er blitt mer aggressive i markedsføringen av spillene?

- Det ligger ikke i Norsk Tippings oppgave eller ånd å være aggressive. Jeg vil si at vi med dagens nivå er tilbake til et normalt nivå. Å være godt synlig i markedet er en nødvendig del av balansen mellom ansvarlighet og attraktivitet.

Har Norsk Tipping en organisasjon som er tilpasset de utfordringene selskapet står overfor, eller er det behov for endringer?

- Jeg mener organisasjonen er tilpasset de spennende utfordringene vi har foran oss. Vi har ikke behov for store endringer, men det er nok et behov for suppleringer. Innføringen av nye spilleterminaler vil medføre vekst i virksomhetens omfang og nye typer spill vil kreve tilførsel av ny kompetanse.

Omsetningen gjennom nett og mobil økte med nesten 50 % i fjor. Likevel er den under 7 % av totalomsetningen. Er det et mål å øke denne andelen ytterligere, eller ønsker dere at omsetningen i størst mulig grad kommer gjennom kommisjonærene?

- I Norsk Tipping ønsker vi vekst generelt og mye av veksten må komme innen mobil- og nettbaserte spill. Det betyr ikke at vi nedprioriterer kommisjonærene. Vi må rett og slett tiltrekke oss yngre spillere og vi må erkjenne at disse sannsynligvis har et nærere forhold til mobilen og til nettet enn til våre kommisjonærer. Samtidig må vi styrke vårt arbeid gjennom kommisjonærene. De er og vil være vår viktigste salgskanal også i framtiden.

Svenska Spel tilbyr poker på Internett. Vil Norsk Tipping komme med slike spill?

- Dette er et politisk spørsmål. Norsk Tipping har ikke poker i sin utviklingsportefølje. Men hvis poker blir et legalt nettspill for nordmenn, vil det være riktig at også Norsk Tipping er tilstede i dette spillemarkedet og sørger for at også poker kan tilbys og gjennomføres i ansvarlige former.

Norsk Tippings spillere har høy snittalder. Hva vil dere gjøre for å rekruttere flere unge spillere?

- Ja, vi har en høy snittalder på spillerne våre og for de tradisjonelle spillene har spillergrunnlaget gått noe ned. Men å "rekruttere" unge spillere er ikke en ordbruk vi liker, det blir litt for aktivt i forhold til vår ansvarlighetslinje. Vi er opptatt av å være attraktive, blant annet gjennom å fornye oss og

introdusere nye spill. Sterkere vekst på mobil- og nettbaserte spill vil være én vei å gå for å tiltrekke oss også de noe yngre spillerne .

De fleste vil være enig i at Norsk Tippings spill er snille spill. Føles det ikke da urimelig at dere får pepper for å bidra til spilleavhengighet?

- Vi kan ikke lukke øynene for at en liten prosent av spillerne står i fare for å utvikle spilleavhengighet. Jeg tror det er viktig at Norsk Tipping ikke blir sår av den kritikken, men at vi tar den konstruktivt inn over oss. Vi må hele tiden sikre at vår måte å utøve virksomheten på er slik at andelen med spilleavhengighet blir stadig mindre, og at vi ikke på noen måte bidrar til at noen utvikler avhengighet. I den forbindelse kan jeg nevne at vi har som mål for 2008 at alt spill, med unntak av Flax, skal foregå som registrert spill, med grunnlag i et spillerkort.

Hvordan kan spillerkortene gjøre noe med spilleavhengighet?

- Gjennom spillerkortene kan vi gi den enkelte spiller en mulighet til å påvirke egen spilleradferd før han eller hun er midt i spillsituasjonen. Spilleren kan for eksempel fastsette sin egen grense for maksimum tap i løpet av en dag eller en uke. Det er en videreutvikling av den ansvarlighetsretningen som vi følger. Vi ønsker en mulighet til å følge opp hvordan spill utføres, se faresignaler i spilleradferd og i de enkelte spillene.

Noen vil kanskje oppleve dette som enda et eksempel på statlig overformynderi?

- Det viktige her er at spillerne får mulighet til å påvirke og styre egen spilleradferd. I Norsk

Tipping er vi mer opptatt av å overvåke spillene våre enn av å følge med på den enkelte spilleren. Uansett vil alt vi gjør på dette området være i henhold til anbefalinger og retningslinjer fra Datatilsynet og våre lover og regler.

Vi har hørt at spillerne gjennom "Grasrotandelen" skal få bestemme hva litt av overskuddet skal gå til. Hva er årsaken til at Norsk Tipping ønsker å innføre denne ordningen?

- Grasrotandelen kom egentlig som et politisk utspill for å kompensere for bortfall av automatinntekter, med tanke på idrettslag og organisasjoner som ville tape mye på dette. Meningen er at inntil 5 % av innsatsen øremerkes et idrettslag eller en organisasjon som spilleren har et forhold til. For Norsk Tippings del ser vi positivt på at den enkelte spiller får velge etter sitt hjerte. Ved at den enkelte spiller engasjerer seg i dette får vi økt oppmerksomhet og kunnskap om at hele overskuddet fra Norsk Tipping går tilbake til samfunnet, til kultur og idrett for barn og unge.

Axel Krogvig, hva betyr visjonen, "Vi gir drømmen en sjanse" for deg?

- Jeg synes visjonen til Norsk Tipping er spennende, den peker ut en retning og den gir energi. Det er en visjon som betyr noe, både for spilleren som søker litt spenning og drømmer om den store gevinsten, og ikke minst for overkuddsmottakerne, alle dem som er engasjert i det frivillige kultur- og idrettsliv. De får også muligheten til å realisere sine drømmer, enten det er gjennom et nytt musikkinstrument, en ny flerbrukshall, eller andre tiltak som fremmer aktivitet i frivillighets-Norge.

Årsberetning 2007

Norsk Tippings formål og rolle

Norsk Tippings virksomhet er forankret i statens ønske om å kanalisere nordmenns spillelyst inn mot et moderat og ansvarlig tilbud som ikke skaper samfunnsmessige problemer. Innenfor de rammene som er fastlagt av myndighetene skal selskapet tilby ansvarlig spilleglede, med sikte på å forebygge negative konsekvenser av pengespillene, og generere overskudd til samfunnsnyttige formål. I 60 år har Norsk Tipping vært en av de største finansielle bidragsyterne til norsk idrett og kultur.

Størst mulig overskudd skal aldri være det viktigste målet for Norsk Tipping eller statens eierskap i selskapet. Tvert imot er det statens uttrykte ønske at Norsk Tipping først og fremst skal være en aktør som bidrar til å utvikle spillemarkedet i en sosialpolitisk forsvarlig retning.

Norsk Tipping drev sin virksomhet i Oslo fra mars 1948 frem til sommeren 1975, da selskapet, etter vedtak i Stortinget, flyttet til Hamar. Virksomheten har siden blitt drevet fra Hamar.

Pengespillenes sosiale virkning

Pengespill har blitt en del av et underholdningstilbud i hverdagen, og for Norsk Tipping er det viktig å tilby spennende spill som skaper spilleglede for selskapets kunder. Men pengespill kan også ha negative sider ved seg som kan skape store sosiale problemer for samfunnet og for enkeltindividet.

Norsk Tippings rolle i dette bildet er å under-

støtte statens pengespillpolitikk gjennom å arbeide forebyggende med spilleavhengighet og en kontrollert, ansvarlig utvikling av markedet. På den måten kan staten utøve sin pengespillpolitikk og sørge for at det norske spillemarkedet er strengt regulert, og at pengespillene som tilbys er sosialt engasjerende og til glede for spillerne.

Gevinstautomatene har vist at et spilletilbud uten god nok statlig kontroll og oppfølging kan føre til økt spilleavhengighet som rammer spilleren, familien, vennemiljøet og kollegaer. Innføringen av enerettsmodellen på gevinstautomater er derfor et viktig tiltak fra myndighetenes side for å begrense uheldige sider ved spill.

Innenfor disse rammebetingelsene har Norsk Tipping et ansvar for å utvikle og tilby attraktive pengespill. Det betyr at selskapet kontinuerlig må videreutvikle sine spill for å møte en voksende konkurranse fra utenlandske aktører, og fordi vi skal tilby spill som samler spillerne innenfor et regulert norsk spillemarked. På den måten sikres også et overskudd til norske formål, og ikke til utenlandske selskaper med rent kommersielle interesser.

Økonomiske forhold

For første gang i selskapets historie ble en omsetning på ti milliarder kroner passert i 2007. I forhold til 2006 har det vært en økning i omsetningen for alle Norsk Tippings spill. Styret er meget tilfreds med årets resultater, som bekrefter at omsetningsnedgangen selskapet opplevde i årene 2004 og 2005 nå er snudd.

De samlede spilleinntektene i 2007 endte på 10 388 millioner kroner, mot 9 619 millioner i 2006. Dette innebar en økning på 769 millioner, eller åtte prosent, fra 2006.

Som en følge av omsetningsøkningen og fortsatt effektivisering av driften, leverer selskapet også et solid resultat for 2007 på 3 100 millioner kroner, mot 2 838 millioner i 2006. Dette er en økning på 262 millioner, eller 9,2 prosent.

Etter avsetning til investeringsfondet vil overskuddsformålene – idrett og kultur – hver motta 1 250 millioner kroner, mens organisasjoner som hadde inntekter fra automatmarkedet i 2001 vil motta 150 millioner kroner. Det avsettes 12 millioner kroner til tiltak mot spilleavhengighet, tilsvarende det som ble avsatt i 2006. Stiftelsen Helse og Rehabilitering vil motta 219 millioner kroner, som er en økning på 20 millioner i forhold til 2006.

Markedsutviklingen

Forbudet mot gevinstautomater, som trådte i kraft sommeren 2007, førte til en betydelig nedgang i det totale spillemarkedet. Hvor stor denne omsetningsnedgangen blir er foreløpig ikke klar, men estimerer fra Lotteri- og stiftelsestilsynet tyder på at omsetningen for hele spillemarkedet vil ende på ca 33 milliarder kroner, mot 43 milliarder i 2006. Dette er i så fall en tilbakegang på nesten 23 prosent.

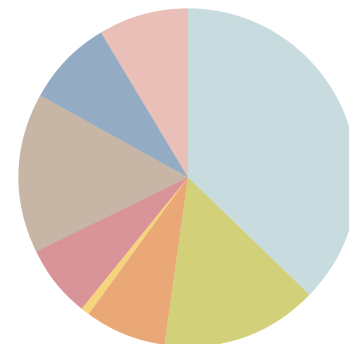
Mye taler for at bortfallet av spilleautomater har ført til en viss omsetningsvekst på nesten alle andre spillkategorier: Norsk Tippings spill har økt fra 9,6 til 10,4 milliarder, Norsk Rikstoto fra 2,8 til 3,2 milliarder, Bingo fra 2,1 til 2,6 milliarder mens omsetningen på lotterier, eksklusiv Flax, har en nedgang fra 525 til 500 millioner kroner. Den største og mest markante økningen har imidlertid skjedd for internasjonale pengespill, som har økt sin

omsetning i Norge fra 5,3 milliarder 6,3 milliarder kroner i følge estimerer fra Lotteri- og stiftelsestilsynet. Dette betyr en økning på internasjonale pengespill på 18,9 prosent, mot 8,0 prosent som var Norsk Tippings økning i samme periode.

Den betydelige økningen i omsetningen for internasjonale pengespill viser tydelig at konkurransen fra utenlandske operatører er reell og økende. Til tross for at ingen av disse operatørene har lisens for å drive virksomhet i Norge, bruker de offensiv markedsføring for å vise hvor lett tilgjengelige disse spillene er, og introduserer stadig nye produktvarianter. Vi ser også tegn til at disse operatørene forsøker å bygge allianser med norske humanitære organisasjoner. De prøver også å skape markedsaksept gjennom aktiviteter som er ment å synliggjøre deres form for ansvarlighet. Dette kan likevel ikke ses på som noe annet enn et ledd i selskapenes systematiske arbeid med å utfordre norsk pengespillpolitikk.

De fleste pengespill opplever nå en nedgang eller utflating av spillergrunnlaget. Etter en lengre periode med lite fornyelse i Norsk Tippings spilleportefølje var det derfor viktig å få introdusert det nye spillet Keno, som vil kunne vinne tilbake noen av de spillergruppene som har forsvunnet til andre typer pengespill. På denne måten kan Norsk Tipping bidra til at nordmenns spillelyst kanaliseres til det regulerte spillemarkedet.

Et annet positivt trekk i 2007 var at antall spilleavhengige gikk ned. I følge undersøkelsen fra Synovate MMI og Østnorsk kompetansesenter, som ble gjort på oppdrag fra Norsk Tipping sommeren 2007, ble det registrert en signifikant nedgang i andelen av spillerne i Norge med spilleproblemer. Totalt var det 45 000 færre som hadde spilleproblemer i 2007 sammenlignet med

Spilleinntekter fordelt på spill:

10 388 mill. kr EUR 1 296 mill. USD 1 773 mill.

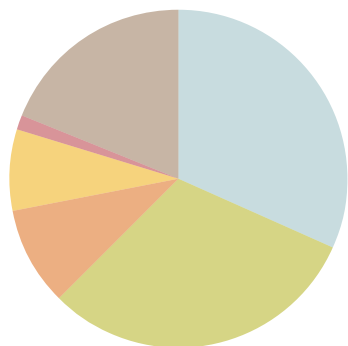
Lotto	3 872 mill.	37,3 %
Viking Lotto	1 560 mill.	15,0 %
Joker	803 mill.	7,8 %
Keno	87 mill.	0,8 %
Tipping	740 mill.	7,1 %
Oddsens	1 585 mill.	15,3 %
Flax	867 mill.	8,3 %
Extra	874 mill.	8,4 %

2005. Hovedårsaken til denne nedgangen er spilleautomatforbudet og innstramningene i automatmarkedet som ble gjennomført i 2006.

Samtidig viser Hjelpelinjens rapport at det har blitt store utfordringer med internasjonale spill som poker og andre typer underholdningsspill på nett. Av alle henvendelser til Hjelpelinjen vedrørende pengespill i annet halvår 2007 var 52 prosent knyttet til poker.

Henvendelsene til Hjelpelinjen bekrefter også et annet utviklingstrekk, nemlig at grensene mellom pengespill og annen type underholdningsspill er i ferd med å viskes bort. Nesten 20 prosent av Hjelpelinjens henvendelser knyttet seg til spill uten pengegevinster. Synovate MMI-undersøkelsen bekrefter denne tendensen. Dette viser også at det ikke bare er ønsket om pengepremier som skaper avhengighet, men andre parametere som for eksempel spillerens følelse av mestring.

Den teknologiske utviklingen forsetter å bidra til endringene i spillemarkedet. Omfanget av spill som tilbys gjennom elektroniske kanaler er stadig økende og forbrukerne er bare et tastetrykk fra de fleste typer pengespill. Samtidig er teknologien, med digitalisering av spillene og en stadig mer likt brukergrensesnitt, i ferd med å viske ut grensene

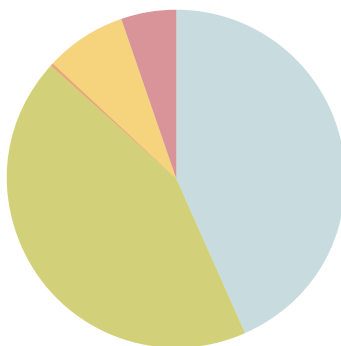

Spillemarkedet i Norge:

33 650 mill. kr EUR 4 198 mill. USD 5 742 mill.

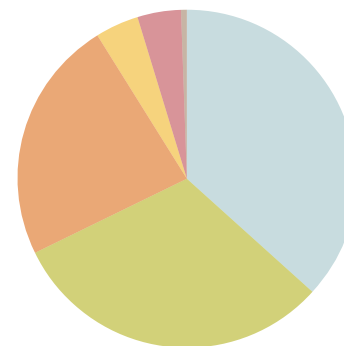
Automatmarkedet ¹⁾	10 700 mill.	31,8 %
Norsk Tipping	10 388 mill.	30,9 %
Hestespill	3 162 mill.	9,4 %
Bingo ¹⁾	2 600 mill.	7,7 %
Lotterier/andre spill ¹⁾	500 mill.	1,5 %
Spill utenlandske nettsteder ¹⁾	6 300 mill.	18,7 %

¹⁾ Omsetningen er foreløpig anslått av Lotteri- og stiftelsestilsynet

Overskudd 2007 til samfunnsnyttige formål: 2 881 mill. kr EUR 359 mill. USD 492 mill.

Idrett	1 250 mill.
Kultur	1 250 mill.
Tiltak mot spilleavhengighet	12 mill.
SHR	219 mill.
Andre formål	150 mill.

Overskudd 1948-2007 til samfunnsnyttige formål i nominelle kroner: 52,0 mrd.

Idrett	19,2 mrd.
Kultur	16,1 mrd.
Forskning	12,2 mrd.
Statskassen	2,1 mrd.
SHR	2,2 mrd.
Andre formål	0,2 mrd.

mellom ulike underholdningsformer, herunder grensene mellom pengespill og andre typer spill og underholdning. I tillegg forventer kundene at de fleste tjenester, herunder spill, er enkelt tilgjengelige over nettet.

Resultatet av dette ser vi spesielt hos unge voksne som er vokst opp med moderne informasjonsteknologi, og som bare i liten grad spiller på Norsk Tippings tradisjonelle pengespill. Deres forventninger til hva et spill skal være er vesentlig forskjellige fra tidligere generasjoner. En viktig utfordring for Norsk Tipping blir å tilby spillkonsepter, og tjenester knyttet til disse, som appellerer til yngre deler av den voksne befolkningen. Her må Norsk Tipping tilby spill gjennom de kanalene som unge mennesker foretrekker og som de er vant med. Dette er det fullt mulig å gjøre på en måte som ikke skaper uønskede problemer knyttet til spilleratferd.

Norsk Tippings spill

Alle Norsk Tippings spill hadde en tilfredsstillende omsetningsvekst i 2007. I tillegg introduserte Norsk Tipping det nye spillet Keno i begynnelsen av november, og her ble omsetningen som forventet. I løpet av de første åtte ukene etter lansering, spilte 197 000 personer Keno.

Lotto er Norsk Tippings desidert største spill med en omsetning i 2007 på 3 872 millioner kroner, mot 3 728 millioner i 2006, en økning på i alt 144 millioner kroner eller 3,9 prosent. Dette er den høyeste omsetningen i Lottos historie. Omsetningsøkningen skyldes i stor grad rekkeprisøkningen som ble innført i april 2006, og at vi opplevde tre Gull-lotto omganger, som erfaringsmessig bidrar til positiv omsetningsøkning. Selv med gode kampanjeaktiviteter knyttet til spillet, som "et tall er nok" og Lottofestivalen, så er ikke dette nok til å motvirke slitasjetendenser på selve spillet.

Viking Lotto økte omsetningen etter to år med svak tilbakegang. For 2007 ble omsetningen 1 560 millioner, en økning på 119 millioner eller 8,3 prosent, fra 1 441 millioner i 2006.

Joker fortsetter den positive utviklingen fra forrige år og endte opp med en omsetning på 803 millioner kroner, en økning på 34 millioner, eller 4,4 prosent.

Tipping er selskapets eldste spill, og har i flere år vist en nedadgående tendens. Denne nedgangen ble imidlertid snudd i 2007, hvor spillet endte med en omsetning på 740 millioner, en økning på 37 millioner, eller 5,3 prosent. I lys av spillets lange historie, er

selskapet meget fornøyd med omsetningsutviklingen for Tipping.

Oddsene viser på ny fremgang. Omsetningen økte med 141 millioner kroner til 1 585 millioner, en økning på 9,8 prosent. Økningen tilskrives i vesentlig grad dobling av antall spillemuligheter på Langoddsen i helgene og en økt interesse i den norske befolkning for denne type spill. Av alle selskapets spill er Oddsene det spillet som er mest utsatt for konkurranse fra utenlandske spilltilbydere.

Flax har de senere årene vært det spillet med den største tilbakegangen av Norsk Tippings spill. I 2007 økte omsetningen for første gang på mange år, og Flax ble det spillet som hadde den største prosentvise omsetningsøkningen. Det ser ut til at dette i stor grad kan tilskrives forbudet mot gevinstautomater som ble innført fra 1. juli 2007. Totalt endte omsetningen på 867 millioner, hvilket er en økning på 106 millioner, eller 13,9 prosent.

Norsk Tippings nye spill Keno, som ble introdusert den 5. november 2007, nådde en omsetning på 87 millioner kroner, i tråd med forventningene. Keno er et oddsbasert tallspill med faste odds og daglige treknninger. Det skiller seg ut fra Lotto gjennom at spillerne selv kan bestemme hvor mange tall

man vil spille på (2-10 tall), hvor mange dager etter hverandre man vil delta og hvor høy rekkeprisen skal være (5 – 100 kroner).

Extra – hvor Norsk Tipping er operatør på vegne av Helse og Rehabilitering – hadde en meget god omsetningsøkning på 101 millioner kroner, eller 13,1 prosent fra 773 til 874 millioner. Spillet ble relansert i september med blant annet doble vinnerjanser, dobbelt så mange premier, ny premiegruppe og en TV-trekning i ny drakt. Som en del av relanseringen økte vi samtidig rekkeprisen fra tre til fire kroner.

Med den betydelige omsetningsøkningen Norsk Tipping samlet oppnådde, kan det tilsynelatende virke som om den negative omsetningsutvikling for noen av Norsk Tippings spill de seneste par årene er snudd.

Dette forhindrer imidlertid ikke at behovet for fornyelse fortsatt er tilstede. Tvert imot, en rekke indikatorer viser et sterkt behov for fornyelse da flere av selskapets produkter viser klare tegn på slitasje tross omsetningsveksten. Selv med årets omsetningsøkning ligger både Flax og Tipping lavere enn i 2004, og vi ser en fortsatt nedgang i spillergrunnlaget for flere av Norsk Tippings spill.

Spillernes kjennskap til selskapets produkter økte noe i 2007, men den er fortsatt lavere enn i 2005 med unntak av Tipping og Extra. Dette er sannsynligvis en konsekvens av at investeringene i markedskommunikasjon ble redusert i 2005 og 2006. I 2007 var markedskommunikasjon tilbake på samme nivå som i 2004.

Nedgangen i spillergrunnlaget er for øvrig et fenomen som ikke bare rammer Norsk Tippings spill. Den samme tendensen gjelder også for andre etablerte spill som Rikstoto, Bingo

og lotterier, og det ser også ut til at spillergrunnlaget for de internasjonale nettspillene er i ferd med å flate ut. Det er imidlertid trekk som tyder på at disse har fått en mer stabil og lojal kundemasse enn tidligere, noe som på sikt kan påvirke konkurranseforholdet.

Norsk Tipping hadde en økning på 48 prosent i omsetningen gjennom elektroniske kanaler, fra 468 millioner i 2006 til 693 millioner i 2007.

1,8 millioner registrerte spillere

Spillerkortet brukes for innlevering av registrert spill i alle våre salgskanaler inkludert internett og mobiltelefon. I selve kortet ligger det en elektronisk identifikasjon, eID, som gir sikker identifikasjon av spilleren og det er tilknyttet en egen spillerkonto. Bruk av spillerkort og -konto har ført til en enklere, raskere, rimeligere og mer effektiv premieutbetaling både for kunde og Norsk Tipping som leverandør.

Ved utgangen av 2007 hadde Norsk Tipping 1,8 millioner registrerte spillere, noe som innebærer at halvparten av befolkningen over 18 år har et spillerkort. Ingen andre lotterier har tilnærmet samme utbredelse av spillerkort, noe som bekrefter at spillerkortet har vært en stor suksess. Andelen registrerte spill var ved utgangen av 2007 på vel 90 prosent. I 2008 planlegger Norsk Tipping å innføre kun registrert spill på alle spill med unntak av Flax.

Det nye spillerkortet er et sentralt virkemiddel for utvikling av selskapets spilletilbud fordi kortet gir nye muligheter til å utvikle attraktive tjenestetilbud samtidig som det gir muligheter til å forhindre negativ spilleradferd.

Rammebetingelser

I løpet av 2007 fikk vi en avklaring rundt de regulatoriske usikkerhetsmomentene knyttet til automatsaken.

317

årsverk i 2007

Den viktigste avklaringen skjedde med EFTA-domstolens behandling av norske myndigheters mulighet til å gi Norsk Tipping enerett på gevinstautomater. Den 14. mars 2007 – nesten fire år etter at Stortinget vedtok å innføre enerett for Norsk Tipping for drift av gevinstautomater – slo EFTA-domstolen endelig fast at norske myndigheter er i sin fulle rett til å begrense automatmarkedet til én operatør. I dommen slår EFTA-domstolen fast at enerett er et lovlig virkemiddel for å begrense skadevirkningene knyttet til pengespill. Dermed viderefører dommen et viktig prinsipp fra tidligere dommer i EU, nemlig at pengespillmarkedet er et spesielt marked og at nasjonalstaten selv innen gitte rammer kan bestemme hvordan dette skal reguleres.

Den 26. juni fulgte Høyesterett opp med en tilsvarende dom, hvor også den slo fast at Norsk Tippings enerett på spilleautomater ikke er i strid med EØS-avtalen, slik automatbransjen hevdet. Med disse kjennelsene kunne regjeringen iverksette Stortingets vedtak, og et forbud mot de gamle gevinstautomatene ble innført med virkning fra 1. juli 2007.

For Norsk Tipping betyr dette at selskapet nå har fått i oppdrag å planlegge og gjennomføre utplassering av nye spilleterminaler i Norge fra sommeren 2008. Gjennom dette kan Norsk Tipping i vesentlig grad bidra til at også denne delen av spillemarkedet blir preget av ansvarlighet og moderasjon, i tråd med selskapets mandat og myndighetenes rammer.

I tillegg til automatsaken har også EFTA-domstolen avgitt en uttalelse til Oslo tingrett i den såkalte "Ladbrokes-saken", hvor Ladbrokes plc har brakt avslag på søknad om tillatelse til å drive og formidle pengespill og lotteri inn for retten. Oslo tingrett ba i den anledningen om en uttalelse fra EFTA-domstolen. Uttalelsen, som ble avgitt den 29. mai,

anerkjenner at det kan være en streng statlig styring og monopol, og legger føringer for hvordan norsk domstol skal vurdere om den norske pengespillreguleringen er i overensstemmelse EØS-avtalen.

Saken er berammet for Oslo tingrett i mai 2008.

Regjeringen har i løpet av 2007 også tatt initiativ til å begrense konkurransen fra utenlandske, internettbaserte spilleselskaper gjennom å foreslå et "forbud mot medvirkning til fjernspillvirksomhet i form av betalingsformidling for fjernspill uten norsk tillatelse". Etter forslaget vil formidling av betaling til slike pengespill være ulovlig når betalingsformidleren – som oftest banker og kredittkortselskaper – kjenner til at betalingen går til en pengespillaktør uten norsk tillatelse. Forslaget ble sent ut på høring i januar 2008.

Stortingsmelding nr 39 (2006-2007) "Frivillighet for alle" ble behandlet av Stortinget i desember 2007. Den såkalte "frivillighetsmeldingen" bekrefter prinsippene i regjeringens pengespillpolitikk, og beskriver flere endringer og tiltak:

- I forbindelse med utrulling av Norsk Tippings spilleterminaler, vil det bli opprettet en årlig konsultasjonsordning med Kommunenes Sentralforbund (KS) for å kvalitetssikre og ivareta kommunenes interesser i forhold til utplassering og valg av lokalinnehavere.
- I tråd med Stortingets vedtak om innføringen av en enerettsmodell vil tippenøkkelens endres til å også omfatte den delen av frivillighets-Norge som mistet sine automatinntekter i forbindelse med dette. Endring av tippenøkkelens vil skje fra 2009.
- For å kompensere for tap av inntekter for

organisasjoner som tidligere hadde automatinntekter vil regjeringen bruke én milliard fra Norsk Tippings investeringsfond for å kompensere for lavere inntekter for de frivillige organisasjonene i 2008 og 2009.

- I tillegg ønsker regjeringen å innføre en "grasrotandel" fra Norsk Tippings andel av registrert spill. Dette innebærer at spilleren selv kan bestemme hvilke lag/foreninger som spillerens andel av innsatsen på spill skal gå til. Den nye ordningen innebærer at inntil fem prosent av innsatsen vil kanaliseres til spillerens forhåndsbestemte formål.

Norsk Tipping er som selskap verken part i de rettsprosessene som foregår eller i den politiske diskusjonen som pågår omkring ulike sider ved pengespillpolitikken. Resultatet av disse prosessene er uansett viktig for Norsk Tippings mulighet til å ivareta sitt mandat, og styret vil derfor gi uttrykk for tilfredshet over at viktige regulatoriske forhold har fått sin avklaring i løpet av året.

Kommunikasjon og markedsføring

Markedsføring er nødvendig for at Norsk Tipping skal kunne kanalisere norske spilleres pengespillaktivitet til det regulerte spillemarkedet. Dette utgjør hovedstrategien i selskapets markedsføring. Utover dette skal markedsføringen synliggjøre Norsk Tipping som en ansvarlig aktør og vise hvordan overskuddet fra Norsk Tipping bidrar i samfunnet.

Norsk Tippings spillevirksomhet gir et stort opplysningsansvar ovenfor de spillerne som bruker våre spill og produkter. Dette gjelder for eksempel informasjon om spesielle premier og andre forhold rundt spillene.

Norsk Tippings reklamefilmer er blant de best likte i Norge. En viktig årsak til dette er filmenes uformelle stil og bruk av humor.

Filmene skal bygge kjennskap til merkevarerne uten at de tar i bruk aggressive kjøpsbudskap.

I 2007 kan vi med glede registrere at to av selskapets reklamefilmer er blitt nominert til "Sølvfisk". Flax-filmen "Kom igjen" fikk sølvfisk i august og Keno-filmen "Tøff i pyjamas" fikk sølvfisk i desember.

Markedsføringskostnadene for spillene ble redusert i 2005 og 2006. For 2007 er disse tilbake på 2004-nivå. Bakgrunnen for dette er lanseringen av Keno, samt økt fokus på profilmarkedsføring. Det hører med til dette bildet at det totale reklamemarkedet i Norge økte med 46 prosent fra 2003 til 2007, mens Norsk Tipping i samme periode hadde en langt svakere vekst, med ca 3 prosent. Dette betyr at Norsk Tipping i denne perioden er blitt vesentlig mindre synlig.

Norsk Tippings kostnader i forbindelse med kjøp av reklame utgjør ca 1,8 prosent av omsetningen. Med andre ord utgjør kostnadene en forholdsmessig lav andel av selskapets omsetning sammenlignet med andre store kjøpere av reklame i det norske reklamemarkedet.

Kultur- og kirke departementet har utarbeidet retningslinjer for markedsføring av statlige kontrollerte pengespill. Dette har ikke gjort det nødvendig med store omlegginger i Norsk Tippings markedsføring. Noen presiseringer er gjort, men hovedsakelig er de nye retningslinjene i overensstemmelse med de prinsippene Norsk Tipping også tidligere la til grunn i sin markedsføring – med basis i egne markedsetiske retningslinjer. Norsk Tippings egne retningslinjer for utarbeidelse av reklame og andre markedsføringstiltak presiserer departementets retningslinjer.

Lotteri- og stiftelsestilsynet har etter retningslinjene ansvar for å følge opp at markeds-

føringen er i overensstemmelse med reglene. Norsk Tipping innrapporterer alle kampanjer og markedsaktiviteter til Lotteri- og stiftelsestilsynet. Rapportene fra Lotteritilsynet som omhandler Norsk Tippings markedsføring har konkludert med at markedsføringen i all hovedsak er i overensstemmelse med reglene. De avvik som er blitt påpekt, har selskapet fortløpende justert seg i forhold til.

Samfunnsansvar

Norsk Tipping har et spesielt ansvar for å utvise god forståelse for sitt samfunnsansvar. Dette er en logisk følge av selskapets rolle og mandat. Norsk Tippings ambisjon er et ønske om å imøtekomme eller overgå de forventningene samfunnet har til selskapet med hensyn til etiske, kommersielle, lovmessige, sosiale og miljømessige forhold.

Dette krever gode prosesser for å identifisere hva forventningene er, og hva som kreves for å imøtekomme disse. Derfor tar selskapets strategier og handlingsplaner på dette området utgangspunkt i en åpen, tett og nær dialog med selskapets mange interessenter. Forventninger kartlegges gjennom møter, personlig dialog og jevnlig undersøkelser. Den innsikten man får fra dette brukes i virksomhetens strategi- og planprosess, og i selskapets sosiale rapportering.

I tråd med Norsk Tippings mandat er arbeidet med spilleansvarlighet høyt prioritert og gjennomføres i henhold til egne handlingsplaner. For å sikre faglige og uavhengige innspill og råd i dette arbeidet har selskapet en løpende og tett kontakt med relevante fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

På sikkerhetssiden har det i 2007 vært gjennomført en avdelingsvis vurdering av forretningsmessige og operasjonelle risikoer, herunder forhold knyttet til våre etiske retningslinjer.

Disse analysene er fulgt opp med konkrete forbedringsplaner og selskapet har revidert sine etiske retningslinjer.

Norsk Tipping utgir årlig en eksternt verifisert samfunnsrapport som gir en bred og omfattende redegjørelse for arbeidet på dette området. Denne rapporten er nå en integrert del av årsrapporten.

Organisasjon, personal og miljø

Høsten 2007 kom det frem at Norsk Tippings administrerende direktør Reidar Nordby jr. hadde mottatt ytelse fra selskapet i form av hagestell på hans private eiendom ut over det nivået som var avtalt med styret. På bakgrunn av denne saken fratrådte Nordby som administrerende direktør den 27. november. Nordby hadde ledet selskapet i 19 år. Styret vil takke Nordby for hans arbeid og innsats for selskapets drift og fornyelse gjennom denne perioden.

Styret konstituerte den 10. desember Axel Krogvig som ny administrerende direktør. Krogvig kom fra stillingen som seniorrådgiver i Nortura BA hvor han tidligere hadde vært konsernsjef. Han tiltrådte samme dag han ble utnevnt av styret.

Norsk Tippings organisasjon evnet på en konstruktiv måte å utvise robusthet og samhold i denne krevende situasjonen.

Norsk Tippings organisasjon har for øvrig ikke gjennomgått store endringer i 2007. Antall ansatte har holdt seg stabilt, med en svak reduksjon gjennom året. Ved årets inngang hadde Norsk Tipping 324 ansatte, fordelt på 287 heltids- og 37 deltidsansatte. Ved årets utgang var antall ansatte redusert til 322, fordelt på henholdsvis 300 på heltid, fem på deltid og 17 ansatte med midlertidig deltid. Gjennomsnittlig antall ansatte i 2007 var 323. Antall årsverk i 2007 var 317.

Omsetningen passerte

10 milliarder

Ledergruppen fra venstre: Peer Jacob Svenkerud, Trond Karlsen, Axel Krogvig, Marie Jore Ritterberg, Jan P. Strømslid, Tollef Imsdalen og Thorbjørn Unneberg

Kjønnsfordelingen var ved årsskiftet 2007/2008 henholdsvis 42 prosent kvinner og 58 prosent menn. I selskapets toppledelse var 14 prosent kvinner og 86 prosent menn. Blant mellomledere og gruppeledere var tallene henholdsvis 22 og 31 prosent kvinner og 78 og 69 prosent menn. I styret er det fire kvinner og tre menn.

Norsk Tipping legger vekt på mangfold og ser likestilling som en selvfølgelig del av en helhetlig personalpolitikk. Styret viser til selskapets egen rapport og handlingsplan innenfor dette området.

Norsk Tipping har alltid hatt en meget stabil stab av medarbeidere. I 2007 har det vært en ekstern utskifting av personalet (turnover) på 5,0 prosent, mens den interne var 3,1 prosent. Den interne utskiftingen er en positiv indikasjon på at ansatte gis muligheter til å gå over i nye stillinger internt i selskapet.

Etter styrets oppfatning har Norsk Tipping et godt arbeidsmiljø som er preget av trivsel, stolthet og engasjement. Dette bekreftes også gjennom medarbeiderundersøkelsen som ble foretatt i 2007. Undersøkelsen ble gjennomført i samarbeid med TNS Gallup, og på TNS Gallups internasjonale indeks for medarbeiderforankring fikk Norsk Tipping et resultat som plasserer selskapet blant de 20 prosent beste selskapene i Nord-Europa (TNS Gallups erfaringsdatabase).

Kommunikasjonen i organisasjonen synes å være konstruktiv og god, og samarbeidet med de ansattes organisasjoner og tillitsvalgte er positivt. Dette spiller sannsynligvis også positivt inn på sykefraværet, som i Norsk Tipping de senere årene har vært relativt lavt. I 2007 var sykefraværet 4,8 prosent mot 4,6 prosent i 2006. Korttidsfraværet var 1,1 prosent mot 0,9 prosent i 2006.

Norsk Tipping legger vekt på HMS-arbeidet og følger dette opp gjennom en egen handlingsplan. Selskapet har ikke virksomhet som medfører utslipp til luft eller vann, men har likevel et bevisst forhold til den miljøpåvirkningen selskapet representerer gjennom forbruk av ressurser, transportbelastning og avfallsproduksjon. Siden 2005 har alle spillekupper, programmer, termopapir og en rekke andre trykksaker, deriblant denne års- og samfunnsrapporten, vært trykket på miljøsertifisert, Svanemerket papir. Vi betaler avgift til stiftelsen Miljømerking for disse produktene.

Aktiviteter i datterselskapene

Norsk Tipping har to heleide datterselskaper.

Fabelaktiv AS står for selskapets TV-treknin-ger, og har ellers i sin virksomhet oppdragsbasert produksjon av TV- og filmrelaterte prosjekter.

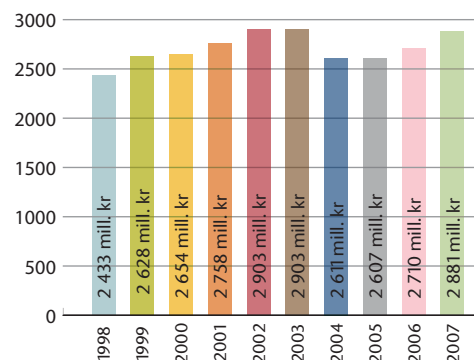
Norsk Tippings andre datterselskap, **Norsk Tipping Nettnavn AS**, skal opprette, registrere og eie domenenavn etter instruks fra Norsk Tipping for oppnå morselskapets målsettinger.

Norsk Tipping eier også 45 prosent av aksjene i Buypass AS, hvor Postens datterselskap Ergo-Group AS er den andre hovedeieren. Buypass har utviklet smartkortet som blant annet brukes som Norsk Tippings spillerkort.

Både Fabelaktiv og Buypass har spisskompetanse og leveranser til Norsk Tipping som er vurdert som viktige for selskapets fremtidige utvikling og ledende posisjon i spillemarkedet.

Fremtidsutsikter

Styret ser positivt på den omsetningsøkningen som har vært i 2007. Det er imidlertid viktig å peke på at denne omsetningsveksten kommer fra rekkeprisøkninger, vellykkede

Overskuddsutdeling siste 10 år i nominelle kroner: 27 088 mill. kr

kampanjer på noen av spillene og forbudet mot gevinstautomater. Til tross for at det har vært en nedgang i spillergrunnet har Norsk Tipping både i 2006 og 2007 vist at det er mulig å oppnå en moderat økonomisk vekst gjennom å fornye eksisterende spill, og ved å innføre det nye spillet Keno.

Styret ser likevel at det er behov for fornyelse av spillporteføljen. Det vil være avgjørende for Norsk Tipping sin konkurransekraft at selskapet får muligheten til å fornye sine spill slik at selskapet fortsatt kan være den foretrukne spilleleverandøren i Norge.

Styret forventer at konkurransen på spill vil øke i tiden som kommer fordi utenlandske aktører ønsker å posisjonere seg i det norske markedet. Derfor er det viktig at Norsk Tipping arbeider etter en ambisiøs, langsiktig strategi for å videreutvikle sine spill til å være attraktive og imøtekomme de behov som etterspørres på en ansvarlig måte.

På denne måten kan Norsk Tipping bidra til å gjøre Norge til et foregangsland i den internasjonale spilleindustrien, spesielt på områder som angår ansvarlighet og nyskaping.

Fortsatt drift

Styret er av den oppfatning at årsregnskapet gir et korrekt bilde av selskapets eiendeler og gjeld, dets finansielle stilling og resultat.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a har styret lagt fortsatt drift til grunn ved utarbeidelsen av selskapets årsregnskap for 2007.

Det er etter det styret kjenner til, ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som har betydning for selskapets fremtidige stilling og resultat.

Samlet årsresultat

Resultat Helse og Rehabilitering	kr. 3 099 565 992
Resultat Norsk Tipping AS	kr. 218 597 008
	kr. 2 880 968 984

I tråd med anbefalingene i St.prp. nr 1 (2007/2008)

foreslår styret at resultatet anvendes slik:

Avsetning til investeringsfond	kr. 218 968 984
Tiltak mot spilleavhengighet	kr. 12 000 000
Andre overskuddsformål ¹⁾	kr. 150 000 000
Overskudd til overskuddsformålene ²⁾	kr. 2 500 000 000
Sum disponert	kr. 2 880 968 984

¹⁾ Andre overskuddsformål er organisasjoner som mottok midler fra automatvirksomhet i 2001.

²⁾ Overskudd til overskuddsformålene fordeles i 2008 med 1 250 millioner til idrettsformål og 1 250 millioner til kulturformål.

Styret i Norsk Tipping AS
Hamar, 6. mars 2008

Sigrund Thue,
Styrets leder

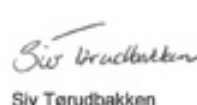
Ingvild Myhre

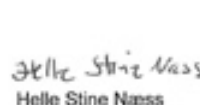
Knut Brofoss

Silvija Seres

Siv Terudbakken

Helle Stine Næss

Petter Torgerhagen

Axel Krogvig,
Konstituert adm. direktør

Resultatregnskap

<i>Beløp i mill. kr</i>	<i>Note</i>	2007	2006	2005
DRIFTSINNETEKTER				
Spilleinntekter	1	10 388,4	9 618,9	9 203,2
Andre driftsinntekter	2	128,8	179,3	158,7
SUM DRIFTSINNETEKTER		10 517,2	9 798,2	9 361,9
DRIFTSKOSTNADER				
Premieandeler		5 510,4	5 101,2	4 828,7
Spilleprovisjoner		714,2	675,3	660,0
Lønns- og personalkostnader	3	244,0	210,7	221,6
Avskrivninger	7	156,4	172,7	159,1
Andre driftskostnader	4	911,7	888,7	802,3
SUM DRIFTSKOSTNADER		7 536,7	7 048,6	6 671,8
DRIFTSRESULTAT *		2 980,5	2 749,6	2 690,1
Finansinntekter	5	180,5	128,8	70,2
Finanskostnader	5	61,4	40,4	28,5
ÅRSRESULTAT		3 099,6	2 838,0	2 731,8
Årsresultatet fordeles slik:				
Norsk Tipping AS		2 881,0	2 639,6	2 537,1
Helse og Rehabilitering		218,6	198,4	194,7

* Se note 6 for Norsk Tipping eksklusiv automatdivisjonen

Balanse

<i>Beløp i mill. kr</i>	<i>Note</i>	2007	2006	2005
EIENDELER				
Anleggsmidler				
Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	7	56,3	61,0	65,3
Maskiner, inventar, utstyr og kjøretøyer	7	262,9	353,4	434,8
Sum varige driftsmidler		319,2	414,4	500,1
Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i datterselskaper	8	2,9	2,9	4,4
Investeringer i tilknyttede selskaper	8	20,7	20,4	-
Investeringer i andre selskaper		0,2	0,2	0,2
Lån til tilknyttede selskaper	9	15,5	30,4	87,5
Obligasjoner og andre fordringer	10	16,5	15,8	18,2
Sum finansielle anleggsmidler		55,8	69,6	110,2
Sum anleggsmidler		375,0	484,0	610,3
Omløpsmidler				
Varer	11	2,2	3,2	3,2
Fordringer				
Kundefordringer	12	0,3	0,3	2,5
Kommisjonærfordringer	13	147,5	33,1	165,3
Andre fordringer	14	41,7	37,3	62,7
Sum fordringer		189,5	70,8	230,6
Bankinnskudd, kontanter og lignende		4 559,9	3 966,0	3 413,6
Sum omløpsmidler		4 751,7	4 039,9	3 647,4
SUM EIENDELER		5 126,7	4 523,9	4 257,7

Balanse

Beløp i mill. kr	Note	2007	2006	2005
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital				
Aksjekapital	15	0,2	0,2	0,2
Investeringsfond	16	1 650,8	1 373,3	1 206,8
Sum egenkapital		1 651,0	1 373,5	1 207,0
Gjeld				
Avsetning for forpliktelser				
Pensjonsforpliktelser	20, 21	48,0	9,8	5,0
Sum avsetning for forpliktelser		48,0	9,8	5,0
Annen langsiktig gjeld				
Fond - spill	17	298,1	266,5	264,8
Sum annen langsiktig gjeld		298,1	266,5	264,8
Sum langsiktig gjeld		346,1	276,3	269,7
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		77,4	74,9	63,9
Premieforpliktelser		77,9	50,0	106,2
Forskuddsbetalte innsatsbeløp		162,8	145,5	130,8
Skyldige offentlige avgifter		25,6	17,8	19,1
Annen kortsiktig gjeld	18	114,3	63,6	37,3
Restoverskudd til utbetaling	19	2 671,6	2 522,4	2 423,7
Sum kortsiktig gjeld		3 129,6	2 874,1	2 781,0
Sum gjeld		3 475,7	3 150,4	3 050,7
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		5 126,7	4 523,9	4 257,7

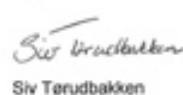
Styret i Norsk Tipping AS
Hamar, 6. mars 2008

Signund Thue,
Styrets leder

Ingvald Myhre

Knut Brofoss

Silvija Seres

Siv Tøndebakken

Helle Stine Næss

Petter Torgerhagen

Axel Krogvig,
Konstituert adm. direktør

Kontantstrømoppstilling

<i>Beløp i mill. kr</i>	2007	2006	2005
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat	3 099,6	2 838,0	2 731,8
Gevinst ved salg av anleggsmidler	-1,0	-0,5	-1,0
Avskrivninger av investeringer	156,4	172,8	159,1
Endring i kommisjonærfordringer	-114,4	132,2	-35,0
Endring i andre kortsiktige fordringer, omløpsmidler og varelager	-3,4	27,7	43,6
Endring i leverandørgjeld	2,5	11,0	-37,9
Endring i pensjonsforpliktelser	38,2	4,8	5,0
Endring i andre langsiktige fordringer	13,8	40,5	-66,5
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	3 191,7	3 226,6	2 799,2
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	3,2	11,0	1,5
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-63,4	-97,6	-199,8
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-60,2	-86,6	-198,3
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
Nettoendring i langsiktig gjeld	31,6	1,7	51,0
Nettoendring i kortsiktig gjeld	103,7	-16,5	-40,6
Nettoendring i investeringsfond	277,5	166,5	151,1
Utbetalinger og avsetninger	-2 950,4	-2 739,3	-2 748,2
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-2 537,6	-2 587,6	-2 586,6
Netto endring i kontanter	593,9	552,4	14,3
Beholdning av kontanter ved periodens begynnelse	3 966,0	3 413,6	3 399,3
Beholdning av kontanter ved periodens slutt	4 559,9	3 966,0	3 413,6

Norsk Tipping AS bruker den indirekte modellen ved utarbeidelsen av kontantstrømoppstillingen.

Noter til regnskapet

Alle beløp i oppstillingene er i hele 1 000 kroner

REGNSKAPSPRINSIPPER

Generelt

Norsk Tipping er underlagt "Lov om pengespill" av august 1992 (nr. 103). Loven bestemmer at et statlig aksjeselskap, hvor staten eier alle aksjene, skal være spillerselskap. Det er regjeringen som fastsetter vedtektene, oppnevner styret og gir instruks til styret. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål og retningslinjer. Styret har ansvaret for en tilfredsstillende organisering og forvaltning av selskapet, og skal bl.a. påse at registrering og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Etter at det er foretatt fondsavsetninger skal Norsk Tippings overskudd for år 2007 fordeles i år 2008 mellom idrettsformål og kulturformål, samt gi tilskudd til tiltak mot spilleavhengighet. Resultatet for Extra tilfaller stiftelsen Helse og Rehabilitering.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til regnskapsloven av 1998 med de tilpasningene som er en følge av Norsk Tippings særskilte karakter i henhold til "Lov om pengespill". Regnskapet er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder og i henhold til god regnskapsskikk i Norge. Datterselskapene følger regnskapsloven uten tilpasninger som følge av særlov. Datterselskapene er ikke konsolidert inn i morselskapet, da de anses å være helt uvesentlig i denne sammenheng.

Aksjeloven

I følge "Lov om pengespill" gjelder ikke aksjeloven for Norsk Tipping AS.

Periodiserings- og vurderingsprinsipper

Regnskapet bygger i samsvar med god regnskapsskikk på transaksjons-, opptjenings-,

sammenstillings- og kongruensprinsippet.

Ved usikkerhet anvendes beste estimat.

Regnskapet følger kalenderåret med unntak av spillerelaterte poster.

Spilleinntekter og tilsvarende spillerelaterte kostnader i 2007 omfatter 52 spilleomganger/ uker og korresponderer således ikke fullt ut med kalenderåret. Innsatsene på flerukersspill er periodisert på hver av de gjeldende omgangene/ukene og provisjonene er tilsvarende avgrenset.

Utbytte mottatt fra datterselskap inntektsføres det året utbyttet blir vedtatt av generalforsamlingen i datterselskapet. Forsknings- og utviklingskostnader blir løpende kostnadsført.

Klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Tilsvarende regler er benyttet for klassifisering av langsiktig og kortsiktig gjeld.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler blir ført i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivningene er fordelt lineært over anleggsmidlenes forventede økonomiske levetid. Det foretas dekomponering av sammensatte driftsmidler når de ulike delene har ulik økonomisk levetid. Varige driftsmidler blir vurdert for å fastslå om det foreligger indikasjon på verdifall. Dersom den virkelige verdien er lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående, skrives driftsmidlet ned til virkelig verdi. Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir fortløpende kostnadsført. Kostnader ved større utskiftninger og fornyelse som øker driftsmidlenes levetid vesentlig, aktiveres.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er vurdert til pålydende etter fradrag av avsetninger til dekning av påregnelige tap. Konstaterte tap kostnadsføres fortløpende.

Varelager

Beholdninger av varer vurderes til det laveste av kostpris og antatt salgspris. Det er gjort fradrag for ukurans.

Valuta

Beholdninger, fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter Norges Banks referansekurs pr. 31.12. Valutagevinst- og tap føres under finansposter.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad

De ansatte er medlemmer av Statens Pensjonskasse, og selskapets andel av premien kostnadsføres hvert år under lønns- og personalkostnader.

Selskapet har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser, kalt ytelsesplaner. Pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening på basis av forutsetninger om antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden og aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse består av brutto pensjonsforpliktelse fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Netto pensjonsforpliktelser på underfinansierte ordninger er balanseført som langsiktig rentefri gjeld, mens netto pensjonsmidler på overfinansierte ordninger er balanseført som langsiktig rentefri fordring dersom det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes.

Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig opptjening, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen er fullt ut opptjent. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatendringer), fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene overstiger 10 % av brutto pensjonsforpliktelse/pensjonsmidlene.

Netto pensjonskostnad, som er brutto pensjonskostnad fratrukket estimert avkastning på pensjonsmidlene, korrigert for fordelt virkning av endringer i estimater og pensjonsplaner, klassifiseres som ordinær driftskostnad, og er presentert sammen med lønn og andre ytelser.

Inngåtte avtaler om driftspensjon og øvrige pensjonsavtaler kostnadsføres i sin helhet

under lønns- og personalkostnader i det året avtalen inngås.

Skatt

Norsk Tipping AS er unntatt for beskatning.

Merverdiavgift

Det svares ikke mva av Norsk Tippings ordinære virksomhet. Kostnader og investeringer inneholder mva.

NOTE 1 Spilleinntekter

De enkelte spill har hatt følgende omsetning og utvikling de siste tre årene:

Spill	2007	2006	2005
Lotto	3 871 522	3 727 748	3 310 643
Viking Lotto	1 560 032	1 441 282	1 446 947
Joker	803 507	769 178	757 486
Keno	86 510	0	0
Tipping	740 452	702 515	726 972
Odds	1 585 240	1 444 399	1 307 935
Flax	866 900	761 020	882 677
NT-spillene	9 514 163	8 846 142	8 432 660
Extra	874 207	772 731	770 568
Totale spilleinntekter	10 388 370	9 618 873	9 203 228

Spilleinntektene omfatter 52 spilleuker i 2007.

Inntekter for 1. – 3. januar 2007 er inkludert i regnskapet for 2006 med til sammen 22 mill.kr., samt tilhørende kostnader (premieandeler og spilleprovisjoner) med i alt 16 mill. kr.

Inntekter for 1. januar 2008 er inkludert i regnskapet for 2007 med til sammen 4,3 mill.kr., samt tilhørende kostnader (premieandeler og spilleprovisjoner) med i alt 2,3 mill. kr.

NOTE 2 Andre driftsinntekter

	2007	2006	2005
Operatørgodtgjørelse for SHR	82 916	75 244	73 840
Salg spillerkort	18 903	76 722	52 257
Overføring fra fond, Extra-spillet	8 000	8 000	8 000
Diverse inntekter	18 999	19 298	24 564
Totalt	128 818	179 264	158 661

NOTE 3 Lønns- og personalkostnader

	2007	2006	2005
Lønn og honorarer	160 472	157 827	161 380
Arbeidsgiveravgift	24 817	24 861	26 987
Pensjonskostnader	54 660	24 443	29 732
Andre sosiale tiltak	4 007	3 576	3 505
Sum	243 956	210 707	221 604
Naturalytelser	8 378	7 816	7 597
Totalt	252 334	218 523	229 201

Ytelser til ledende ansatte i 2007	Tidligere adm.dir.	Nåværende adm.dir. (konstituert fram til 01.07.08)	Styret
Lønn og honorarer	1 650	133	804
Bilgodtgjørelse	60	0	0
Andre godtgjørelser	83	0	0
Pensjonskostnader *)	150	0	0

*) Bedriftens andel av pensjonspremien beregnet av innberettet lønn.

Styret fastsetter administrerende direktørs lønn og øvrige betingelser, mens Kultur- og kirke departementet fastsetter honorarene til styret. Når det gjelder pensjonsavtaler har tidligere administrerende direktør 60 % av lønn fra og med fylte 62 år og deretter 65 % av lønn fra 65 år og fram til fylte 67 år. Tidligere viseadministrerende direktør har 66 % av lønn fra avgang i en alder av 64 år fram til fylte 67 år. Ansatte med lønn over 12G er omfattet av en kollektiv alderspensjon som sikrer 66 % av lønn fra 67 år. Disse tre avtalene er i sin helhet kostnadsført som pensjonskostnader og avsatt som pensjonsforpliktelse i regnskapet for 2007. Se ufonderte pensjonsavtaler i note 20.

Honorar til styrets leder er kr 200 000, nestleder har kr 130 000, øvrige medlemmer har kr 110 000, og vararepresentanter har hver kr 6 000 pr fremmøte.

Det er ingen bonusordninger i selskapet, verken for ledere eller øvrige ansatte. Det foreligger heller ingen avtaler om særskilt godtgjørelse ved fratredelse eller lignende for noen av de ansatte i Norsk Tipping AS. Antall årsverk i 2007 var 317 mot 335 i 2006. Det er ikke utbetalt noe revisjonshonorar eller annen form for godtgjørelse til revisor (Riksrevisjonen).

NOTE 4 Andre driftskostnader

	2007	2006	2005
Drift, vedlikehold og telekommunikasjon	250 543	257 044	265 735
Operatørkostnad for SHR	82 916	75 244	73 840
Provisjon til kommisjonærer for salg av spillerkort	5 890	34 456	21 417
Utviklingskostnader	58 114	27 062	41 030
Andre interne kostnader	514 210	494 865	400 308
Totalt	911 673	888 671	802 330

NOTE 5 Finansinntekter og -kostnader

	2007	2006	2005
Renteinntekter	177 431	100 727	63 894
Andre finansinntekter	770	24 364	406
Finansinntekter datterselskaper og tilknyttede selskaper	1 182	1 672	1 916
Kursgevinst	1 102	2 051	4 021
Sum finansinntekter	180 485	128 814	70 237
Rentekostnader	58 804	39 073	26 213
Andre finanskostnader	82	321	1 387
Kurstap	2 558	1 012	932
Sum finanskostnader	61 444	40 406	28 532

For å ha forutsigbarhet i netto kontantstrøm og en lav risikoprofil, har Norsk Tipping benyttet valutasikring på vesentlige transaksjoner. Bruken av sikring er godkjent av selskapets styre.

Pr. 31.12.2007 har selskapet en valutaterminkontrakt hvor Norsk Tipping har en beholdning av SEK tilsvarende 249 millioner NOK. Kursen pr. 31.12.2007 er på SEK/NOK 84,59. Norsk Tipping har en urealisert disagio pr. 31.12.2007 på 24,5 mill kr. Sikringsbokføringen er opprettholdt i henhold til god regnskapskikk på området.

Av posten andre finansinntekter i 2006 består 23,2 mill.kr i likvidasjonsutbytte i forbindelse med avvikling av datterselskapet Spillverden.

Posten rentekostnader består i hovedsak av internrente på investeringsfondet. Dette er gjort med hjemmel i retningslinjene for fondene under Norsk Tipping fastsatt av Kultur- og kirke departementet. Benyttet rentesats er den samme som den rentesatsen Norsk Tipping til enhver tid har på sine innskudd i Norges Bank. Se forøvrig note 16.

NOTE 6 Norsk Tipping eksklusiv Automatdivisjonen

	2007	2006	2005
Spilleinntekter	10 388 370	9 618 873	9 203 228
Andre inntekter (ekskl. fondsinntekter)	120 818	170 799	144 894
Sum inntekter	10 509 188	9 789 672	9 348 122
Ordinære kostnader	7 318 933	6 826 749	6 393 657
Utviklingskostnader	58 114	27 062	41 030
Avskrivninger	120 187	116 310	117 029
Sum kostnader	7 497 234	6 970 121	6 551 716
Driftsresultat	3 011 954	2 819 551	2 796 406

NOTE 7 Driftsmidler

	Kjøretøyer	Mask,utstyr og inventar	Tomter, bygg og annen fast eiend.	Totalt
Anskaffelseskost pr. 01.01.2007	11 602	1 247 224	193 009	1 451 835
Avgang i året	3 432	10 525	0	13 957
Tilgang i året	17	63 162	267	63 446
Anskaffelseskost pr. 31.12.2007	8 187	1 299 861	193 276	1 501 324
Akkumulerte ordinære av- og nedskrivninger	6 967	1 038 147	137 019	1 182 133
Bokført verdi pr 31.12.2007	1 220	261 714	56 257	319 191

Totale leasingkostnader for 2007:

Kontormaskiner	583
Kjøretøyer	2 198
Sum leasing	2 781

Avskrivninger:

Avskrivningene fordeler seg slik:	2007	2006	2005
Kjøretøyer	1 764	4 071	4 573
Maskiner, utstyr og inventar	149 659	163 716	141 323
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4 983	4 956	13 218
Sum avskrivninger	156 406	172 743	159 114

Oversikt over investeringer 2003 – 2007

	2007	2006	2005	2004	2003
Kjøretøyer	17	737	1 722	7 938	6 304
Maskiner, utstyr og inventar	63 162	96 252	80 727	62 610	71 209
Terminaler og automater	0	0	107 031	364 578	21 833
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	267	659	10 303	27 224	10 184
Sum investeringer	63 446	97 648	199 783	462 350	109 530

Avskrivningsplan:

	Kjøretøyer	Driftsmidler	Terminaler/ automater	Bygninger og annen fast eiend.
Økonomisk levetid	4 år	4-5 år	3-6 år	20 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

NOTE 8 Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Firma	Anskaffet i år	Forretn.- kontor	Eier- andel	Stemme- andel	Kostpris på aksjeposten	Bokført verdi
Fabelaktiv AS	2000	Hamar	100,00 %	100 %	6 000	2 800
Norsk Tipping Nettnavn AS	2004	Hamar	100,00 %	100 %	110	110
Bypass AS	2006	Oslo	45,05 %	50 %	19 011	19 011
Buyinvest AS	2006	Oslo	32,00 %	32 %	1 690	1 690
Sum					26 811	23 611

Fabelaktiv AS og Norsk Tipping Nettnavn AS er i henhold til regnskapslovens § 3-8 andre ledd ikke konsolidert inn i Norsk Tipping sitt regnskap. Begrunnelsen for å utelate selskapene fra konsolidering er at det ikke har betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat.

Regnskapet for Fabelaktiv AS viser et overskudd på kr 1,9 mill. kr og en egenkapital på 6,8 mill. kr.

Regnskapet for Norsk Tipping Nettnavn AS viser et overskudd på kr 7 240 og en egenkapital på kr 122 075.

Regnskapet for Bypass Konsern viser et overskudd på 15,2 mill. kr og en egenkapital på 56,6 mill. kr.

Regnskapet for Buyinvest AS viser et underskudd på 0,4 mill.kr og en egenkapital på 0,5 mill. kr.

NOTE 9 Mellomværende med datterselskaper og tilknyttede selskaper

	2007	2006	2005
Ansvarlig lån	11 914	26 914	87 364
Langsiktig lån	3 633	3 449	100
Sum lån til tilknyttede selskaper	15 547	30 363	87 464

	2007	2006	2005
Kortsiktig gjeld til selskaper i samme konsern	4 407	0	1707
Kortsiktige fordringer til selskaper i samme konsern	0	0	1574

NOTE 10 Obligasjoner og andre fordringer

	2007	2006	2005
Langsiktige lån til ansatte	16 312	15 519	17 198
Øvrige fordringer	229	314	1 001
Totalt	16 541	15 833	18 199

NOTE 11 Varelager

Varelager, som består av innkjøpte varer til butikk og kantine, er vurdert til laveste verdi av kostpris og antatt salgspris.

NOTE 12 Kundefordringer

Denne posten består av andre kortsiktige fordringer (ikke kommisjonærer) på diverse kunder.

NOTE 13 Kommisjonærfordringer

Norsk Tipping AS foretar ukentlige etterskuddsvise oppgjør med sine kommisjonærer, og utestående fordringer er løpende mellomværende. Norsk Tipping hadde ved utgangen av året 3 973 kommisjonærer.

NOTE 14 Andre fordringer

Denne posten består av forskuddsbetalte/periodiserte kostnader og lån/forskudd til ansatte. Det er ingen av fordringene som forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets slutt.

NOTE 15 Aksjekapital

Norsk Tippings selskapskapital består av 3 aksjer, hver pålydende kr 50 000. Staten v/Kultur- og kirke departementet eier 100 % av aksjene.

NOTE 16 Investeringsfond

I henhold til "Lov om pengespill" er det opprettet et investeringsfond i den hensikt å bygge opp midler med tanke på ny infrastruktur samt andre framtidige behov vedrørende tyngre prosjekter og / eller investeringer.

	2007	2006	2005
Investeringsfond pr 01.01	1 373 379	1 206 845	1 055 771
Tilført renter	58 525	38 926	25 927
Tilført fra årets overskudd	218 969	127 608	125 147
Sum pr 31.12	1 650 873	1 373 379	1 206 845

I perioden 01.07.2007 til 31.12.2008 har de samfunnsnyttige og humanitære organisasjonene som hadde automatinntekter, verken inntekter fra automater eller fra Norsk Tipping. For å sikre organisasjonene inntekter i 2008 og opprettholde inntektsnivået til de eksisterende overskuddsmottakerne, tar Kultur- og kirke departementet (KKD) sikte på å dele ut 350 mill. kr ekstra fra Norsk Tippings investeringsfond i 2008. Tilsvarende tar KKD sikte på å dele ut 650 mill. kr fra investeringsfondet i 2009, slik at den samlede utbetalingen utgjør 1 milliard kroner. (Kilde: St.prp. nr. 1 for 2007-2008).

NOTE 17 Fond – spill

Det er egne fond for hvert spill med unntak av Keno. Tabellen nedenfor viser saldo for det enkelte spill/fond.

Spill	2007	2006	2005
Lotto	29 393	27 437	30 574
Viking Lotto	114 838	103 069	94 113
Joker	22 529	22 001	21 393
Tipping	5 516	5 640	9 068
Oddsens	3 128	3 401	11 497
Flax	112 584	97 200	68 995
Sum NT-spill	287 988	258 748	235 640
Extra	10 127	7 766	29 067
Automatdivisjonen	0	0	45
Totalt	298 115	266 514	264 752

Fondene bygges opp av den delen av premiebeløpet som ikke utbetales på grunn av at premiesommene avrundes nedover og av preskriberte premier i det enkelte spillet, jfr. spillreglene for de respektive spill. Fondene anvendes etter selskapets nærmere bestemmelse til utbetaling av berettigede premier senere enn tre måneder etter trekningdagen, til premier på grunnlag av godkjente protester, forbigåtte premier o. l., omsetningsfremmende tiltak som premietilskudd, ekstrapremier (eventuelle gjenstandspremier/reiser) i forbindelse med ordinære eller ekstraordinære trekninger/spillomganger, samt til markedsføring av de respektive spill. Det er Kultur- og kirke departementet som fastsetter retningslinjene for fondene.

NOTE 18 Annen kortsiktig gjeld

	2007	2006	2005
Depositum kommisjonærer	4 851	3 570	905
Bonuspott/millionsjansen	14 622	10 684	2 268
Skyldig feriepengar	16 065	15 930	16 987
Kortsiktig gjeld spillerkonti	67 215	29 195	7 094
Periodiseringar	11 583	4 243	10 053
Sum pr 31.12	114 336	63 622	37 307

NOTE 19 Restoverskudd til utbetaling

Overskuddet fra NT-spillene fordeles på idrettsformål, kulturformål, tiltak mot spilleavhengighet og andre overskuddsformål (organisasjoner som mottok midler fra automatvirksomhet i 2001), etter at eventuell avsetning til investeringsfond er foretatt.

Overskuddet fra TV-spillet Extra går til stiftelsen Helse og Rehabilitering (SHR).

Samlet årsresultat 2007		3 099 566
Resultat SHR		218 597
Resultat Norsk Tipping AS		2 880 969
Avsettes til investeringsfond		218 969
Restoverskudd		2 662 000
Resultat SHR	218 597	
Utbetalt akonto 2007	209 000	9 597
Restoverskudd til utbetaling		2 671 597
Fordeles:		
Restoverskudd SHR		9 597
Tiltak mot spilleavhengighet		12 000
Andre overskuddsformål		150 000
Rest Norsk Tipping som fordeles på kultur og idrett		2 500 000
Restoverskudd til utbetaling		2 671 597

NOTE 20 Pensjonsforpliktelser

Norsk Tipping AS har både fonderte (finansiert via fiktive fond i Statens Pensjonskasse - SPK) og ufonderte pensjonsordninger. De fonderte pensjonsordningene administreres av SPK, se nærmere beskrivelse av ordningen nedenfor. De ufonderte ordningene gjelder kollektiv alderspensjonsavtale for ansatte med lønn over 12G, samt to pensjonsavtaler for tidligere ledende ansatte.

Statens Pensjonskasse (SPK)

Beskrivelse av ordningen:

Norsk Tipping AS har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse. Pensjonsordningen omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse (pensjonsloven). Ytelserne er alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. I tillegg gjelder beregningen for ytelser fra 62 år etter AFP-ordning for statlig sektor. Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. Selskapets andel av premien tas hvert år over regnskapet under lønns- og personalkostnader.

Premiefastsettelse og beregning av pensjonsforpliktelser for SPKs pensjonsordning skjer etter aktuarielle prinsipper. Ordningen er imidlertid ikke fondsbasert. Utbetalingen av pensjoner er garantert av staten (pensjonsloven § 1). Det blir simulert en forvaltning av pensjonsmidler («fiktive fond») som om midlene var plassert i langsiktige statsobligasjoner. Pensjonsordningen kan ikke flyttes på samme måte som en privat pensjonsordning, og denne beregningen forutsetter at ordningen videreføres i SPK. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til utløpstidspunkt. Pensjonsmidlene verdsettes derfor til regnskapsført verdi.

Resultat for ufonderte og fonderte pensjonsordninger:

Pensjonskostnad 01.01 - 31.12	2007	2006	2005
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	18 637	14 950	20 046
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	15 162	11 155	10 447
Avkastning på pensjonsmidler	-10 808	-8 493	-7 532
Ansattes egenandel til pensjonsordningen	-2 808	-3 402	-2 924
Administrasjonskostnader	377	337	384
Netto pensjonskostnad før amortisering	20 560	14 547	20 421
Resultatført virkning av estimatavvik	4 693	2 090	3 401
Periodisert arbeidsgiveravgift	3 957	2 757	3 771
Netto pensjonskostnad	29 210	19 394	27 593
	Ufondert	Fondert	
	31.12.2007	31.12.2007	31.12.2006 31.12.2005
Beregnete pensjonsforpliktelser	22 347	306 322	241 624 247 970
Arbeidsgiveravgift	3 180	14 544	0 612
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	0	-203 175	-182 740 -173 770
Netto påløpt pensjonsforpliktelse	25 527	117 691	58 884 74 812
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	0	-105 429	-59 224 -69 857
Netto pensjonsforpliktelser	25 527	12 262	-340 4 955

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	5,50 %	5,50 %	4,75 %	4,75 %
Forventet lønnsregulering	4,50 %	4,50 %	3,50 %	3,50 %
Forventet G-regulering	4,25 %	4,25 %	3,00 %	3,00 %
Forventet avkastning på fondsmidler	5,75 %	5,75 %	4,75 %	4,75 %

Som aktuariemessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

NOTE 21 Driftspensjon/sluttvederlag

Selskapet har inngått avtaler med ansatte om driftspensjon i forbindelse med fratreden i selskapet.

Avsetning 01.01.	10,1 mill. kr
Ny avsetning i perioden	2,4 mill. kr
Utbetalt i 2007	2,3 mill. kr
Forpliktelse 31.12.	10,2 mill. kr

Beløpet på 2,4 mill. kr er i sin helhet belastet regnskapet for 2007, mens 10,2 mill. kr representerer den resterende likviditetsmessige forpliktelsen pr 31.12.07.

Revisjon av regnskapet til Norsk Tipping AS for 2007

Riksrevisjonen har revisjonsansvaret for Norsk Tipping, jf. lov om pengespill § 7.

Ved avslutningen av den årlige revisjonen utsteder Riksrevisjonen et avsluttende revisjonsbrev (beretning) som representerer konklusjonene fra revisjonsarbeidet.

Revisjonsbrevet blir først offentlig når Riksrevisjonen har rapportert om resultatene av revisjonen til Stortinget, jf. lov om Riksrevisjonen § 18.

Regnskapet til Norsk Tipping AS er revidert, og styret er orientert om resultatene av revisjonen.

Spilleinntekter Norsk Tipping 2007

Fylke	Viking								Totalt
	Lotto	Lotto	Joker	Keno	Tipping	Oddsens	Flax	Extra	
Østfold	236,1	91,0	45,5	3,4	45,6	82,8	53,0	49,1	606,4
Akershus	358,2	144,9	71,5	5,1	59,8	112,8	68,9	64,1	885,2
Oslo	327,8	163,0	62,8	6,1	78,7	236,3	80,2	50,5	1 005,4
Hedmark	206,0	75,4	37,9	4,6	28,6	41,4	45,2	49,3	488,6
Oppland	186,1	65,9	37,2	3,4	28,4	44,7	38,4	44,6	448,7
Buskerud	214,9	82,5	42,5	3,7	34,1	62,2	43,1	44,2	527,3
Vestfold	170,9	63,9	33,5	2,5	30,3	64,0	45,6	37,0	447,7
Telemark	139,4	49,1	27,1	2,3	25,1	40,0	30,8	35,4	349,1
Aust-Agder	77,5	27,3	15,0	1,3	11,8	18,1	19,6	17,0	187,6
Vest-Agder	106,6	37,9	20,7	1,5	19,0	46,3	24,2	20,6	277,0
Rogaland	256,1	96,5	51,5	3,9	51,7	148,7	71,7	50,8	730,9
Hordaland	362,9	144,1	76,3	6,5	73,9	151,4	84,1	81,7	980,9
Sogn og Fjordane	90,9	38,9	20,8	2,1	14,4	29,3	23,3	23,6	243,3
Møre og Romsdal	199,5	80,2	43,1	3,7	27,7	66,1	48,9	50,9	520,1
Sør-Trøndelag	219,7	84,0	44,4	4,0	29,8	85,3	50,6	55,0	572,6
Nord-Trøndelag	121,9	45,9	23,4	1,9	13,9	22,6	25,9	33,0	288,5
Nordland	205,7	82,3	49,0	4,5	29,7	52,8	56,4	62,2	542,6
Troms	135,8	59,9	33,6	3,6	20,7	34,4	33,5	39,6	361,2
Finmark	83,4	41,8	21,3	2,4	15,2	17,0	23,0	23,7	227,8
Svalbard	1,9	0,9	0,6	0,0	0,2	0,2	0,7	0,4	4,9
Elektroniske spill	170,2	84,6	45,8	19,8	101,8	228,8		41,5	692,6
Totalt	3 871,5	1 560,0	803,5	86,5	740,5	1 585,3	866,9	874,2	10,388,4
% av total pr spill	37,3 %	15,0 %	7,8 %	0,8 %	7,1 %	15,3 %	8,3 %	8,4 %	100,0 %
Per capita NOK ¹⁾	822,93	331,60	170,79	18,39	157,39	336,95	184,27	185,82	2 208,14
Per capita EURO ²⁾	102,67	41,37	21,31	2,29	19,64	42,04	22,99	23,18	275,49
Per capita USD ²⁾	140,43	56,59	29,15	3,14	26,86	57,50	31,44	31,71	376,82

¹⁾ SSB pr. 01.07.2007 = 4 704 573 innb. (tilnærmet årssnitt)

²⁾ Omregningskurser = Norges Banks årssnitt for 2007

EUR 1,00 = NOK 8,0153

USD 1,00 = NOK 5,8600

Spilleinntekter Norsk Tipping 1948–2007

Nominelle beløp i millioner kroner

År	Totale spilleinntekter	Lotto	Viking Lotto	Joker	Keno	Tipping	Oddsen	Flax	Extra	Andre spill
1948	18,2					18,2				
1949	37,4					37,4				
1950 - 1959	802,4					802,4				
1960 - 1969	1 589,0					1 589,0				
1970 - 1979	5 496,4					5 496,4				
1980 - 1989	20 804,0	4 928,7				15 563,9				311,4
1990	3 870,9	1 879,4				1 676,3				315,2
1991	4 254,1	2 482,1				1 484,5				287,5
1992	4 470,8	2 857,9				1 348,1				264,8
1993	4 659,6	2 755,6	382,5			1 253,7				267,8
1994	4 940,7	2 776,1	674,6			1 028,4	341,1			120,5
1995	5 871,8	2 996,6	805,9			935,8	530,2	603,3		
1996	6 243,4	3 111,5	910,1			879,4	567,4	635,0	140,0	
1997	6 715,0	3 116,7	836,5			916,8	598,2	620,9	600,4	25,5
1998	7 619,5	3 393,3	1 060,0			951,6	777,4	654,3	780,0	2,9
1999	8 042,3	3 469,8	1 116,2			944,9	989,0	786,1	736,3	
2000	8 277,2	3 495,2	1 276,6	130,0		915,9	996,1	748,5	714,9	
2001	8 606,6	3 517,2	1 309,5	273,1		938,8	1 137,6	684,3	746,1	
2002	9 734,3	3 610,2	1 338,9	471,8		873,7	1 846,7	798,6	794,4	
2003	9 743,3	3 537,1	1 369,8	679,4		825,6	1 613,5	895,5	822,4	
2004	9 617,0	3 464,7	1 475,7	739,4		800,7	1 295,9	1 023,3	812,3	5,0
2005	9 203,2	3 310,6	1 446,9	757,5		727,0	1 307,9	882,7	770,6	
2006	9 618,9	3 727,7	1 441,4	769,2		702,5	1 444,4	761,0	772,7	
2007	10 388,4	3 871,5	1 560,0	803,5	86,5	740,5	1 585,3	866,9	874,2	
Total	160 624,4	62 301,9	17 004,6	4 623,9	86,5	41 451,5	15 030,7	9 960,4	8 564,3	1 600,6

ANDRE SPILL: Måltips 1989 – 1994 og Pengelotteriet 1997 og 1998

Automater / VLT (pilotprosjekt) ukene 35–49 i 2004

Prisjustert til 2007-verdi i NOK milliarder	222.30	74.36	18.88	4.80	0.09	85.27	16.40	10.99	9.31	2.20
Prisjustert til 2007-verdi i EUR milliarder	27.73	9.28	2.35	0.60	0.01	10.64	2.05	1.37	1.16	0.27
Prisjustert til 2007-verdi i USD milliarder	37.94	12.69	3.22	0.82	0.02	14.55	2.80	1.88	1.59	0.37

Overskuddsutdeling Norsk Tipping 1948–2007

Nominelle beløp i millioner kroner

År	Samlet overskudd	Idrett	Forskning	Kultur	Helse og Rehabilitering	Statskassen	Andre formål ¹⁾
1948	5,0	3,0	2,0				
1949	10,0	4,0	6,0				
1950 - 1959	266,5	73,3	193,2				
1960 - 1969	543,6	158,3	385,3				
1970 - 1979	1 847,1	842,2	1 004,9				
1980 - 1989	7 886,8	3 431,5	2 629,2	1 223,4		602,6	
1990	1 409,9	475,9	229,1	472,3		232,6	
1991	1 590,8	427,4	205,8	641,6		316,0	
1992	1 590,0	530,0	530,0	530,0			
1993	1 650,0	550,0	550,0	550,0			
1994	1 704,0	568,0	568,0	568,0			
1995	1 988,6	594,0	594,0	594,0		206,6	
1996	2 147,0	631,0	631,0	631,0	36,5	217,5	
1997	2 270,8	622,6	622,6	622,6	181,7	221,4	
1998	2 433,4	667,0	667,0	667,0	207,3	225,1	
1999	2 627,9	812,0	812,0	812,0	191,9		
2000	2 654,5	824,0	824,0	824,0	182,5		
2001	2 757,7	858,3	858,3	858,3	182,8		
2002	2 902,6	1 050,0	600,0	1 050,0	202,6		
2003	2 903,0	1 200,0	300,0	1 200,0	203,0		
2004	2 611,1	1 200,0		1 200,0	199,1	12,0	
2005	2 606,7	1 200,0		1 200,0	194,7	12,0	
2006	2 710,4	1 250,0		1 250,0	198,4	12,0	
2007	2 880,6	1 250,0		1 250,0	218,6	12,0	150,0
Total	51 998,0	19 222,5	12 212,4	16 144,2	2 199,1	2 069,8	150,0
Prisjustert til 2007-verdi i NOK milliarder	78,34	29,06	24,99	18,91	2,40	2,83	0,15
Prisjustert til 2007-verdi i EUR milliarder	9,77	3,62	3,12	2,36	0,30	0,35	0,02
Prisjustert til 2007-verdi i USD milliarder	13,37	4,96	4,26	3,23	0,41	0,48	0,03

¹⁾ Organisasjoner som mottok midler fra automatvirksomhet i 2001.

Verdiskapingsregnskap 2007

	Mill. kr.
Spillinntekter	10 388,4
- Premier til spillere	5 510,4
- Forbruk av varer og tjenester	669,5
- Andre kostnader	192,4
- Utviklingskostnader	58,1
+ Andre inntekter	128,8
Brutto verdiskaping	6 301,6
- Avskrivninger	156,4
+ Netto finansielle poster	-37,4
Netto verdiskaping	4 049,4

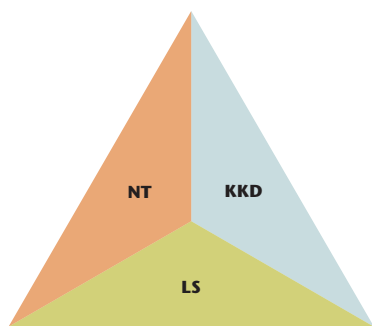
Verdiskapingen fordeles slik:

	Mill. kr.	Prosent
Stat og kommune:		
Skattetrekk (ansatte), arb.giveravgift og arb.givers del av pensjonskasse	95,6	2,4 %
Ansatte:		
Lønninger og pensjoner (ekskl skattetrekk)	134,1	3,3 %
Forhandlerne:		
Provisjon v/spill, spillerkort og premieutbetalinger	720,1	17,8 %
Tilbakeholdt i bedriften:		
Investeringsfond	219,0	5,4 %
Overskudd til:		
Stiftelsen Helse og Rehabilitering	218,6	
Tiltak mot spilleavhengighet	12,0	
Andre overskuddsformål	150,0	
Idrett	1 250,0	
Kultur	1 250,0	
Netto verdiskaping	4 049,4	100,0 %

Eierstyring og selskapsledelse

Ansvarsroller spill

- KKD - Kultur- og kirke departementet**
  - Eier av Norsk Tipping
  - Beslutter hvilke spill som skal tilbys og fastsetter spillereglene
  - Avgjør hvor stor andel av innsatsbeløpet som skal gå til premier
  - Fordeling av selskapets overskudd
- NT - Norsk Tipping**
  - Drift av pengespillene
  - Spillet Extra driftes på vegne av Stiftelsen Helse og rehabilitering, som også står for fordeling av midlene
- LS - Lotteri- og stiftelsestilsynet**
  - Løpende kontroll- og tilsynsarbeid

Selskapets formål

Restriksjoner mot pengespill har vært et prinsipp i norsk lovgivning, og det er bred politisk enighet om at adgang til pengespill skal være positivt regulert og hjemlet i lov. Norsk Tippings vedtekter definerer selskapets formål og presiserer at Norsk Tipping skal fungere som statens instrument innen pengespillpolitikken:

- "Selskapet skal i henhold til spilleregler fastsatt av departementet avholde og formidle pengespill i betryggende former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative konsekvenser av pengespillene, samtidig som det gjennom rasjonell drift av selskapet skal legges til rette for at mest mulig av overskuddet fra spillene kan gå til formål som nevnt i pengespillloven § 10."
- "Selskapets virksomhet skal være knyttet til formidling av pengespill, rettet mot norske borgere eller personer bosatt i Norge."

Det er Norsk Tippings ambisjon å samle spillerne rundt et attraktivt og ansvarlig spilleteilbud i et kontrollert, norsk pengespillmarked. Pengespilllovens § 10 fastsetter fordeling av selskapets overskudd med én halvdel til idrettsformål og én halvdel til kulturformål. Midlene til idrettsformål fordeles av Kongen. Av midlene til kulturformål fordeles 2/3 av Stortinget og 1/3 av Kongen. Overskuddet fra spillet Extra, som driftes på vegne av Stiftelsen Helse og Rehabilitering, går uavkortet til oppdragsgiver som står for fordelingen av midlene.

Eiers rolle

Norsk Tipping er et heleid statlig aksjeselskap, som er underlagt Kultur- og kirke departementet. Virksomheten reguleres av Lov om pengespill mv. av 28. august 1992 nr. 103, med senere endringer. Kultur- og kirke departementet gir tillatelse til innføring av nye spill og fastsetter spillereglene. Departementet avgjør også hvor stor andel av innsatsbeløpet som skal gå til premier. Beslutning om iverksettelse av annen virksomhet eller om opprettelse av datterselskaper skal tas i generalforsamling.

Kultur- og kirke ministeren utgjør selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen avholdes hvert år i forbindelse med Norsk Tippings årsmøte i april. I tillegg avholdes det minimum to ganger årlig møte mellom departementet og selskapet, med sikte på å opprettholde en løpende dialog om utvikling og praktisering av regelverket for Norsk Tippings virksomhet.

Lov om pengespill angir nærmere regler for selskapets drift i forhold til styrefunksjoner, forvaltning av selskapets midler og fordeling av selskapets overskudd. Disse bestemmelsene er utdypet i egne vedtekter for selskapet, i instruks for selskapets styre og i retningslinjer for fondsavsetninger.

Det er viktig for Kultur- og kirke departementet, som ledd i sin eierstyring, å sikre god transparens og tilstrekkelig grad av kontroll med den virksomheten som skjer i Norsk Tippings datterselskaper. På bakgrunn av

dette ble følgende bestemmelse tatt inn i selskapets vedtekter i 2007 for å synliggjøre og avgrense virksomhetsfeltet for Norsk Tippings datterselskaper: "Vedtektene i datterselskap skal klart angi datterselskapets virksomhet og virksomheten skal ha tilknytning til aktivitet som omfattes av formålet med Norsk Tipping AS' virksomhet". Styrets instruks ble endret for å presisere styrets ansvar for å føre kontroll med datterselskapenes virksomhet, og dessuten et tillegg for å sikre transparens og at problemstillinger i forhold til kryssubsidiering ikke forekommer: "Subsidiering fra enerettsområdet til andre tjenester, som ikke faller inn under Norsk Tippings kjerneområde, er ikke tillatt. Vesentlige avtaler mellom selskaper innen Norsk Tipping-konsernet skal foreligge skriftlig."

Styrets rolle

Norsk Tipping AS ledes av et styre med fem uavhengige representanter oppnevnt av Kultur- og kirkedepartementet, og to representanter fra Norsk Tipping, valgt av og blant selskapets ansatte. Med uavhengige representanter menes at de er uavhengige av overskuddsmottakerne.

Styremedlemmene oppnevnes for en periode på to år. I tråd med offentlige myndigheters mål om likestilling, har det i en årrekke vært en jevn fordeling av kvinnelige og mannlige styremedlemmer. For å synliggjøre krav om kjønnsrepresentasjon ble det i 2007 foretatt en vedtektsendring som presiserer at kjønnsfordelingen i styret skal være i samsvar med bestemmelsene i aksjeloven § 20-6 første ledd.

Norsk Tippings ansatte har mulighet til å ta opp problemstillinger gjennom de ansattes representanter i styret. Administrerende direktør i Norsk Tipping deltar i styremøtene uten stemmerett. Kultur- og kirkedepartementet har gitt instruks til styret hvor det fremkommer at styret skal fatte vedtak på fritt grunnlag etter alminnelige, forretningsmessige prinsipper. Styrets oppgaver omfatter å påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, vedtekter og retningslinjer. Styret har ansvar for en tilfredsstillende organisering og forvaltning av selskapet, herunder regulering av forholdet til kommisjonærene. I tillegg skal styret påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, og føre tilsyn med administrerende direktørs ledelse av virksomheten. Styret skal sende regnskap og årsmelding til departementet for godkjenning. Videre skal Kultur- og kirkedepartementet holdes orientert om prinsipielle spørsmål som er av vesentlig betydning for selskapets drift. I de årlige strategi- og planprosessene blir styret forelagt strategiplaner for vedtak på forsommeren. Styret behandler og vedtar handlingsplaner og budsjett, og er også gjennom disse prosessene en aktiv part i selskapets styring og kontroll. På styremøtet i desember har styret årlig evaluering av sitt arbeid. Styret følger offentlige regler og selskapets etiske retningslinjer for habilitet ved behandling av saker i styret.

Riksrevisjonen og Lotteri- og stiftelsestilsynet

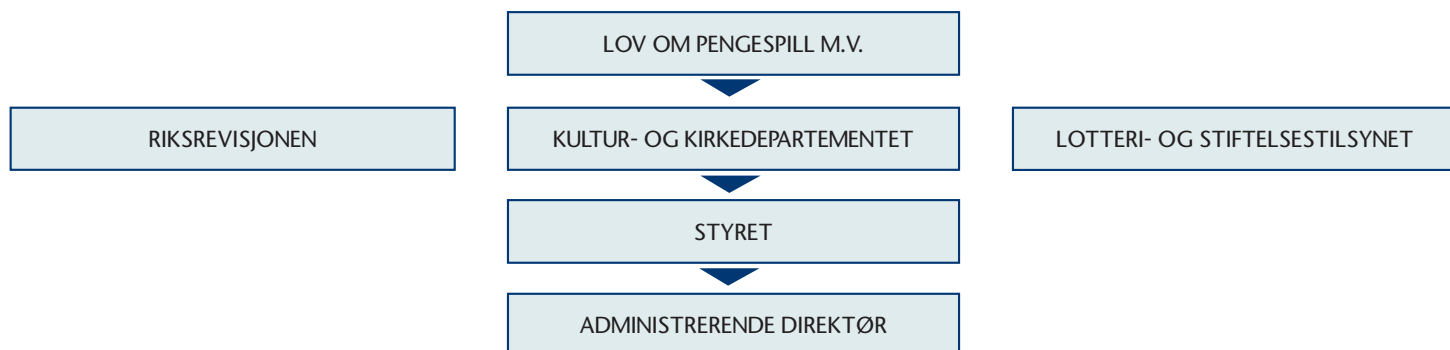
Det framgår av Lov om pengespill at Riks-

revisjonen skal revidere selskapets regnskap. Riksrevisjonen er Stortingets revisjons- og kontrollorgan og rapporterer resultatene av sin revisjon og kontroll til Stortinget. Før en sak rapporteres til Stortinget skal Riksrevisjonens bemerkninger forelegges ansvarlig statsråd til uttalelse. Riksrevisjonens regnskapsrevisjon er todelt: revisjonen skal bekrefte at regnskapene ikke inneholder vesentlige feil og mangler, og den skal kontrollere om de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger og gjeldende regelverk. Innholdet følger ellers av Riksrevisjonens standarder og retningslinjer for revisjonsarbeidet.

Lotteri- og stiftelsestilsynet fører tilsyn med at selskapets virksomhet foregår i samsvar med lovgivning og spilleregler. Lotteri- og stiftelsestilsynet foretar også en løpende evaluering av selskapets markedsføring, og om denne er i tråd med retningslinjer for markedsføring av statlig kontrollerte pengespill. Deres evaluering rapporteres to ganger årlig til eier. Lotteri- og stiftelsestilsynet er et direktorat og tilsynsorgan underlagt Kultur- og kirkedepartementet, som forvalter og kontrollerer private lotterier og kontrollerer statlige spill i Norge.

Administrasjon og internkontroll

Administrerende direktør er ansvarlig for den daglige ledelsen av selskapet. Administrerende direktør ansettes av styret, som også fastsetter lønn og andre tilsetningsvilkår, herunder pensjonsvilkår. Den viktige balansegangen mellom å skape overskudd til formålene

og samtidig sikre et ansvarlig spilletilbud, er førende for prosessene, tiltakene og systemene som er etablert for selskapets virksomhetsstyring og organisering.

Norsk Tipping har en egen sikkerhetsstab med ansvar for kontinuerlig å videreutvikle selskapets sikkerhets-, risikostyrings- og kontrollrutiner, og å påse at disse implementeres i linjeorganisasjonen og i større prosjekter. Selskapet har ikke internrevisjon. Eksterne selskap benyttes for å få uavhengige vurderinger av utvalgte prosesser i selskapet. Resultatene blir forelagt styret.

Norsk Tipping er sertifisert etter WLA Security Control Standards. Dette er internasjonale standarder for spillebransjen, og formålet er å sikre at virksomheter som er sertifisert har en effektiv sikkerhetsorganisering og -struktur som spillene skal driftes innenfor. I standarden stilles det også krav om at det skal finnes systemer for internkontroll som sikrer god risikostyring. Det Norske Veritas foretar den årlige revisjonen etter standarden.

Norsk Tipping har etablerte rutiner for kontroll med og oppfølging av spilleaktiviteten hos kommisjonærer og spillere. Dette gjøres både for å sikre at spilleaktiviteten skjer innen ansvarlige rammer og for å sikre oss mot kriminell aktivitet, som f.eks. underslag/økonomisk utroskap og hvitvasking. For å sikre spilleaktivitet innenfor ansvarlige rammer følges det også opp at våre kommisjonærer forholder seg korrekt til

kommisjonæravtalen og våre instruksjoner for omsetning av Norsk Tippings spill.

Forhold til øvrig loverk

Norsk Tipping er et heleid statlig aksjeselskap. I Lov om pengespill står det at aksjeloven ikke gjelder for Norsk Tipping. Det framgår imidlertid ikke hvorvidt regnskapsloven gjelder for Norsk Tipping, men selskapets styre har vedtatt at regnskapsloven skal følges så langt det er mulig. Selskapet er underlagt lov om offentlige anskaffelser. Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven), og lov om offentlighet i forvaltningen (offentlighetsloven) gjelder ikke for Norsk Tipping. Selskapets ansatte er ikke omfattet av Lov om offentlige tjenestetvister (tjenestetvistloven) eller Lov om statens tjenestemenn m.m. (tjenestemannsloven).

Styreverv utenom Norsk Tipping AS:

Sigmund Thue

Styreleder:

OIS AS
Otta Sag & Høvleri AS
Dølastugu Eiendom AS
Kvikne's Hotel AS
Thue Holding AS

Nestleder:

Sykehuset Innlandet HF

Styremedlem:

Eidsiva Energi AS
INES AS
Høgskolen i Lillehammer
Styringsgruppen for Innlandsuniversitet

Ingvild Myhre

Styreleder:

Simula Research Laboratory AS

Styremedlem:

Folketrygdfondet
DataRespons ASA
Telecomputing ASA
Simrad Optronics ASA
AS Backe
Multiconsult AS

Knut Brofoss

Ingen

Silvija Seres

Styremedlem:

Opera Software ASA
Profdoc ASA
Faster Imaging AS

Siv Tørudbakken

Styreleder:

Bompengeselskapet E6 Gardermoen
- Moelv AS
Kjørekontoret Innlandet AS

Nestleder:

Bompengeselskapet Rv2
Kongsvingervegen AS
Kompetanse-, universitets- og forskningsfondet i Innlandet AS

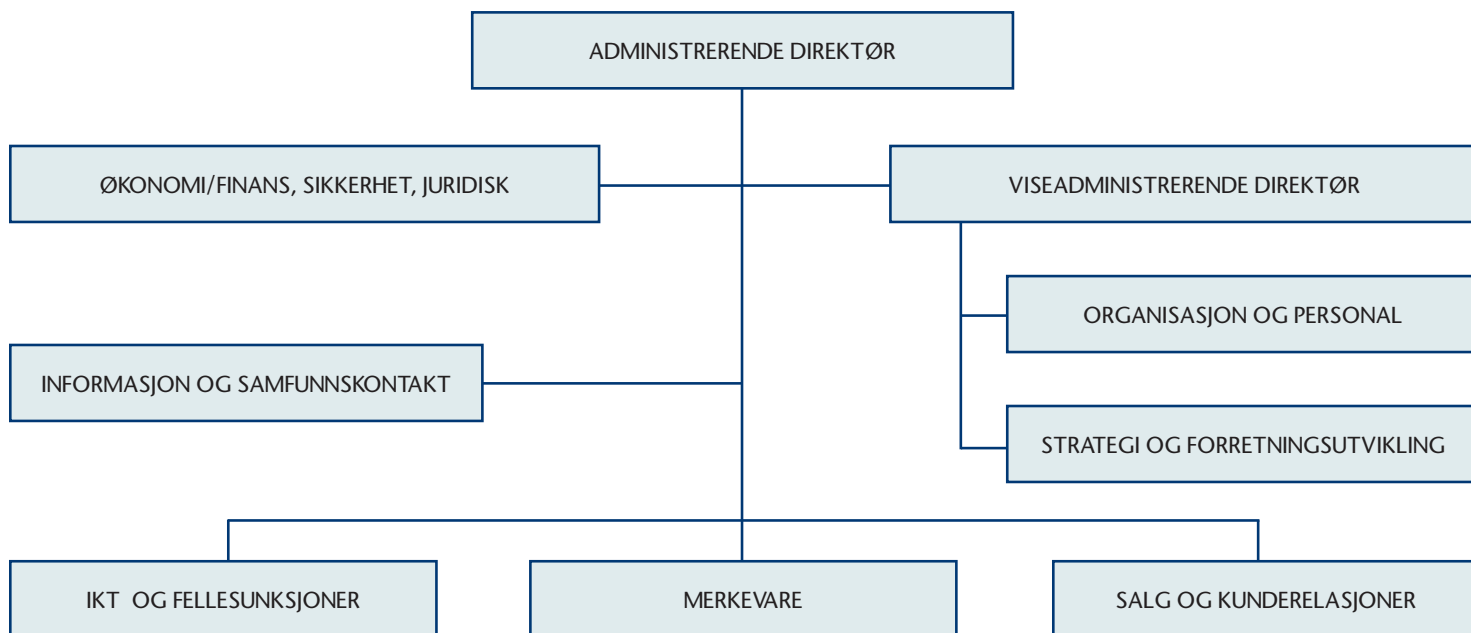
Helle Stine Næss

Ingen

Petter Torgerhagen

Ingen

Ledelse

Adm. direktør
Reidar Nordby jr. til 27.11.2007
Axel Krogvig
 konstituert administrerende direktør
 fra 10.12.2007

Viseadministrerende direktør
Tollef Imsdalen

Direktør økonomi/finans, sikkerhet og juridisk
Marie Jore Ritterberg

Direktør informasjon og samfunnskontakt
Peer Jacob Svenkerud

Direktør IKT og fellesfunksjoner
Trond Karlsen

Divisjonsdirektør merkevare
Thorbjørn A. Unneberg

Direktør salg og kunderelasjoner
Jan P. Strømslid

Direktør
Jon Olrud

Styret

Sigmund Thue, styreleder fra 1997
 Ingvild Myhre, nestleder fra 2007
 Knut Brofoss, styremedlem fra 2005
 Silvija Seres, styremedlem fra 2007
 Siv Thørudbakken, styremedlem fra 2007
 Helle Stine Næss, styremedlem fra 2007
 Petter Torgerhagen, styremedlem fra 2007

Per-Øyvind Sandberg, varamedlem fra 2007
 Brit Skurdal Braastad, varamedlem fra 1997
 Knut Johannessen, personlig varamedlem fra
 2007 for Helle Stine Næss
 Rita Helgesen, personlig varamedlem fra
 2007 for Petter Torgerhagen

Lotteri- og stiftelsestilsynet

Lotteri- og stiftelsestilsynet er et offentlig kontrollorgan oppnevnt av Kultur- og kirkedepartementet, som fører tilsyn med at all spillevirksomhet i Norge foregår i samsvar med lovgivning og spilleregler.

Hovedkontor i Førde:
 Direktør Atle Hamar
 Avdelingsdirektør Jan Støfring

Seksjon i Hamar:
 Seksjonsleder Kaare Sveen

Produktoversikt

LOTTO er tallspillet med de store premiene hvor alle har samme sjanse til å vinne.

Omsetning: kr 3 871 521 704
Antall spillere: 1 594 008
Gjennomsnittlig spillinnsats: kr 77
Gjennomsnittsalder: 51 år
Kjønnfordeling: 51 % menn, 49 % kvinner

Viking LOTTO er et felles nordisk tallspill med store premier, hvor Norge står for ca.halvparten av omsetningen.

Omsetning: kr 1 560 032 016
Antall spillere: 1 043 482
Gjennomsnittlig spillinnsats: kr 68
Gjennomsnittsalder: 52 år
Kjønnfordeling: 52 % menn, 48 % kvinner

Joker er et tilleggspill som blir trukket og sendt i både Lotto- og Viking Lotto-trekningene.

Omsetning: kr 803 506 820
Antall spillere: 1 207 077
Gjennomsnittlig spillinnsats: kr 22
Gjennomsnittsalder: 51 år
Kjønnfordeling: 50 % menn, 50 % kvinner

Extra er et spill som drives på vegne av stiftelsen Helse og Rehabilitering.

Omsetning: kr 874 207 570
Antall spillere: 852 613
Gjennomsnittlig spillinnsats: kr 44
Gjennomsnittsalder: 53 år
Kjønnfordeling: 44 % menn, 56 % kvinner

Flax er det største skrapespillet i Norge og er et øyeblikkspill.*

Omsetning: kr 866 899 800
 Antall spillere: 878 643
 Gjennomsnittlig spillinnsats: 19 kroner per uke
 Gjennomsnittsalder: 41 år
 Kjønnfordeling: 45 % menn, 55 % kvinner

Oddsens er et attraktivt alternativ for dem som søker litt spenning i hverdagen.

Omsetning: kr 1 585 240 396
 Antall spillere: 173 240
 Gjennomsnittlig spillinnsats: kr 452
 Gjennomsnittsalder: 41 år
 Kjønnfordeling: 82 % menn, 18 % kvinner

Fotballtipping er Norsk Tippings mest tradisjonsrike spill.

Omsetning: kr 740 452 018
 Antall spillere: 290 016
 Gjennomsnittlig spillinnsats: kr 127
 Gjennomsnittsalder: 49 år
 Kjønnfordeling: 71 % menn, 29 % kvinner

Keno er et oddsbasert tallspill med trekning hver dag, og det går ut på å velge ut de tallene spilleren tror blir trukket ut i kveldens trekning.

Omsetning: kr 86 510 165
 Antall spillere: 196 760
 Gjennomsnittlig spillinnsats: kr 154
 Gjennomsnittsalder: 49 år
 Kjønnfordeling: 58 % menn, 42 % kvinner

* Tall for FLAX er basert på markedsanalyse og kan inneholde feilmarginer. FLAX kan ikke spilles registrert.

Kilde for tallene:

Spillergrunnlag: Andelen av den norske befolkningen over 15 år som har spilt en eller flere ganger i løpet av de siste tre månedene. Gjennomsnittlig innsats er beregnet på bakgrunn av gjennomsnittlig ukentlig periodisert omsetning fordelt på antall spillere i en gjennomsnittlig uke.

